ICEBERG

TYT

FELSEFE

Soru Bankası

- Konu Anlatım Videolu
- Soru Çözüm Videolu
- Mikro Konu Testleri
- Ünite Uygulama Testleri
- Soru Sayısı: 801

Mesut Erdemir

OKYANUS

Konu Anlatım Video Örneği

0FB60C4A

Okut-izle

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 **FELSEFEYİ TANIMA** ..... **7 - 20**

1. Mikro Konu: Felsefenin Anlamı 8

2. Mikro Konu: Felsefi Düşüncenin Özellikleri 14

ÜNİTE 2 **FELSEFEYLE DÜŞÜNME** ..... **21 - 30**

3. Mikro Konu: Düşünme ve Akıl Yürütme 22

ÜNİTE 3 **FELSEFE TARİHİ** ..... **31 - 64**

4. Mikro Konu: Felsefenin Ortaya Çıkışı - MÖ 6. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikleri 32

5. Mikro Konu: MS 2. Yüzyıl - MS 15. Yüzyıl Felsefesinin Ortaya Çıkışı ve Ayırıcı Nitelikleri 42

6. Mikro Konu: 17., 18., 19. ve 20. Yüzyıl Felsefelerinin Ortaya Çıkışları ve Ayırıcı Nitelikleri..... 52

ÜNİTE 4 **FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ** ..... **65 - 142**

1. BÖLÜM: VARLIK FELSEFESİ

7. Mikro Konu: Varlık Felsefesinin Konusu ve Problemleri 66

8. Mikro Konu: Varlığın Mahiyeti ve Evrende Amaçlılık 71

2. BÖLÜM: BİLGİ FELSEFESİ

9. Mikro Konu: Bilgi Felsefesinin Konusu 77

10. Mikro Konu: Bilginin Kaynağı ve Değeri 83

11. Mikro Konu: Doğru Bilginin İmkânı 86

3. BÖLÜM: BİLİM FELSEFESİ

12. Mikro Konu: Bilim Felsefesinin Konusu ve Problemleri 96

13. Mikro Konu: Bilim ve Felsefe İlişkisi 101

4. BÖLÜM: AHLAK FELSEFESİ

14. Mikro Konu: Ahlak Felsefesinin Konusu ve Problemleri 105

15. Mikro Konu: Özgürlük, Sorumluluk ve Evrensel Ahlak Yasası 109

5. BÖLÜM: DİN FELSEFESİ

16. Mikro Konu: Din Felsefesinin Konusu ve Soruları 118

6. BÖLÜM: SİYASET FELSEFESİ

17. Mikro Konu: Siyaset Felsefesinin Konusu ve Problemleri 126

18. Mikro Konu: İktidarın Kaynağı ve İdeal Devlet Düzeni 128

7. BÖLÜM: SANAT FELSEFESİ

19. Mikro Konu: Sanat Felsefesi ve Estetik 134

20. Mikro Konu: Güzelliğin Kaynağı ve Niteliği 137

CEVAP ANAHTARI **143**

ÜNİTE 1
FELSEFEYİ TANIMA

MİKRO KONULAR

1. Mikro Konu: Felsefenin Anlamı

2. Mikro Konu: Felsefi Düşüncenin Özellikleri

1. Kant'a göre Hume, onu dogmatik uykusundan uyandıran ve metafizik alanındaki araştırmalarına yön veren bir filozoftur. Descartes'ın akılcılığının da birtakım olumlu yönler içerdiğini saptamış ve zihnimizin matematikle uğraştığı zaman sergilediği işleyiş tarzı ile ilgili olarak söylediklerinden adeta büyülenmiştir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

A) Varlığa bir bütün olarak bakmak gerektiğine
B) Bütün filozofların dindar olduğuna
C) Filozoflar arasında etkileşim olduğuna
D) Felsefi düşünmenin gereksiz olduğuna
E) Felsefenin mistik bir etkinlik olduğuna

2. Ksenophanes felsefe terimine yeni bir anlam yüklemiştir: Belirli ilkelere uygun olarak ve bilgece yaşamaktır. Bu anlamda sophia ile anlatılmak istenen ise şudur: Dünyadaki olguların sebeplerini öğrenme amacıyla yapılan teorik bir araştırmadır.

Aşağıdakilerden hangisi "Ksenophanes'in felsefe anlayışına" **uygun bir seçenektir?**

A) Felsefe, varlığın bilgisine ulaşılamayacağını savunmaktır.
B) Felsefe, eski düşünüş biçimlerini eleştirmektir.
C) Felsefe, bilgece yaşamak ve bilgiyi sevmektir.
D) Felsefe, tanrısal yaratılışı yadsımaktır.
E) Felsefe, dinin emirlerine uygun bir biçimde yaşamaktır.

3. Felsefeyle yapılan yolculukta herkes kendi serüvenini yaşar. Filozoflar aynı şeylere bakarlar ama aynı şeyleri görmezler. Çünkü felsefe insanı başkalaştırmaktadır, aynen ölümün insanı başkalaştırması gibi. Yıllarca mutlak doğru diye bildiğim doğrularımı yıkmakta ve hatta görme biçimimi değiştirip her şeyin ama her şeyin üstüne bir sis perdesi örtmektedir. Böylece bildiklerimden şüphe etmemi sağlayarak bana gelecekle ilgili kurgusal davranmayı ve olması gerekeni söylemeyi öğretmeye çalışmaktadır. İşte benim bildiğim felsefe böyle bir şeydir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefeye ait bir özellik <u>değildir</u>?

A) İnsana eleştirel bir bakış açısı kazandırma
B) Filozofların öznel yaşantılarını yansıtma
C) Şüpheyi bir araç olarak kullanma
D) İnsana, ideal olanı öğretmeye çalışma
E) Dogmatik ilkelerden hareket etme

4. Toplumsal sarsıntının ve çöküşün ortadan kaldırılmasında, filozofların çalışmalarının büyük katkısı vardır. Fichte'nin felsefi yaklaşımıyla çalkantılı bir dönemden geçen Alman toplumuna umut ve güç verdiği bir gerçektir.

Bu parçada, filozofun hangi özelliğine değinilmektedir?

A) Soyut düşünebilme
B) Öznel olma
C) Sistemli olma
D) İşlevsel olma
E) Yöntemli olma

5. Filozof, varlığın özünün izini sürebileceği bir haritaya sahip olmalıdır. Varlığın özünü keşfetmek için insan zekasını pergel gibi, eğitimi ve bilimi nereye gideceğini bildiren bir pusula gibi kullanmalıdır.

Bu parçada, filozofun hangi özelliği vurgulanmaktadır?

A) Eleştirel olma
B) Dogmatik olmama
C) Yöntemli olma
D) Soyut olma
E) Refleksif düşünme

6. Pythagoras, insan yaşamını olimpiyat oyunlarına benzetir. Ona göre, olimpiyat oyunlarına katılan kalabalıklar arasında üç tip insan vardır: Kimileri yarışmak ve ticaret, bilge olan kimileri de gözlem yaparak zihinsel doyum sağlamak için olimpiyatlara gelirler. Yaşam da böyledir.

Buna göre, "bilge kişinin diğer insanlardan farkı" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bilgiyi, bilginin kendisi için istemek
B) Bilgiyi, pratik amaçlar için kullanmak
C) Yaşamda farklı hedeflere yönelmek
D) Varlığa bütünsel olarak yaklaşmak
E) İçgüdüleriyle hareket etmek

7. Montaigne: "Her şeyden önce ben kendimi araştırıyorum. Benim fiziğim de metafiziğim de bu. İçimizde bir doğa kımıldıyor, ona kulak verir, yasalarını kavrarsak, erdeme dolayısı ile de mutluluğa giden yolu bulmuş oluruz." der. Antik Çağ Şüpheciliği "hiçbir şey bilmiyorum, öyle ise bilginin hiçbir önemi yoktur" derken, Montaigne "Hiçbir şey bilmiyorum değil, ne biliyorum?" der. O, dogmatizmin tam bir düşmanıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Montaigne için söylendiğinde <u>yanlış</u> olur?

A) Şüpheyi bir yöntem olarak kullanmıştır.
B) Geleneksel olanı olduğu gibi kabul etmiştir.
C) Antik Çağ Şüpheciliği'ni farklı bir biçimde yorumlamıştır.
D) Mutluluğa insan, ancak kendini aramakla ulaşır.
E) Sorgulayıcı bir düşünüş yapısına sahiptir.

1. Herakleitos, insanlardan nefret ettiği için dağ başına kaçtı ve burada ot ve sebzeyle beslenmekten dolayı vücudu su topladı. Doktorlar bu durumun tedavi edilemez olduğunu söyleyince kendi tedavisini kendisi yapmaya kalkışıp, bütün vücudunu baştan aşağı gübreyle kapladı ve açık havaya çıktı. Tarihçi Diogenes Laertius, "Üzerindeki gübreyi temizleyemedi ve böylece tanınmaz halde köpekler tarafından parçalandı." der.
Bu durum, filozofların hangi özelliğine örnek olarak verilebilir?

A) İnsanla ilgili sorunlara ilgi duyduklarına
B) Ekonomik sistemleri sorguladıklarına
C) Toplumsal koşullardan etkilendiklerine
D) Başka filozoflardan etkilendiklerine
E) Sıra dışı ve sorgulayıcı insanlar olduklarına

2. Felsefe, bir bilgelik sevgisi olmanın ötesinde bir hikmet arayışıdır.
Bu açıklama, aşağıdaki sorulardan hangisinin bir yanıtı olabilir?

A) Felsefe, bilinçli bir düşünce midir?
B) Felsefenin bilimle olan ilişkisi nasıl olmalıdır?
C) Felsefe, özü ve yapısı itibariyle nedir?
D) Felsefi bilginin kümülatif olmasının nedeni nedir?
E) Felsefe nasıl yapılmalıdır?

3. Orta Çağ tarihsel bir dönem olarak siyasal, iktisadi ve düşünsel bir barbarlık dönemi olarak görülmekle birlikte günümüzde yapılan felsefe tarihi çalışmalarında bu dönemin zannedildiği kadar verimsiz bir dönem olmadığı vurgulanmaktadır. Bugün kullanmakta olduğumuz felsefi terimlerin önemli bir bölümünün bu dönemine ait olduğunu unutmamak gerekir.
Bu durum, aşağıdaki yargılardan hangisini doğrulamaktadır?

A) Felsefe, oldukça dinamiktir.
B) Akıl, kendi kendini bilemez.
C) Şüphe, hakikatın anahtarıdır.
D) Felsefe tarihi, filozofların işidir.
E) Felsefe, birikimli olarak ilerler.

4. Aristoteles sadece kendi zamanını etkileyen bir düşünür olarak kalmamış, kendisinden sonra gelen felsefi anlayışlara da etkide bulunmuş, onları değiştirmiş ve değişmiştir. Bu sebeple bir düşünürü, felsefe tarihinde yerli yerine koyabilmek için onu etkileyen filozoflarla ve çağdaşlarıyla karşılaştırmamız gerekir.
Bu durum, filozofların hangi özelliğine örnek olarak verilebilir?

A) Araştırmalarında yöntemli olma
B) Şüpheci bir kişilik yapısına sahip olma
C) Felsefeyi bir yaşam biçimi olarak seçme
D) Kendilerini de aşan bir düşünüş gücüne sahip olma
E) Genel-geçer bilgiye ulaşmaya çalışma

5. Aristoteles'in zengin bilgisi, tek tek bilimlerin bağımsızlığına yol açmış ve varlıkla ilgili bütün konuları içine alan bir sistemin yerine gittikçe uzmanlık alanlarına ayrılan bilimler geçmeye başlamıştır. Felsefe kendini bu durumdan ayırmış, onun payına dünya ve hayatla ilgili genel sorunlarla uğraşmak düşmüştür.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Bilimlerin felsefeden ayrılma süreci
B) Felsefenin işlevsiz hale geldiği
C) Bilimlerin deneysel olduğu
D) Evrensel sorunlara felsefenin çözüm getiremeyeceği
E) Siyasal koşulların ve gelişmelerin felsefeyi etkilediği

6. Filozof, işbaşındaki bilim insanlarını merakla izler ve onların konuşmalarına kulak kabartır, fırsatını buldukça kendisi de onlarla konuşmaktan geri kalmaz. Ve sonra geldiği gibi gider, çünkü onun uğrayacağı başka bilgi evleri de vardır.
Paragrafta, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Filozof, toplumsal değerleri olduğu gibi onaylar.
B) Filozof, sorgulayıcı olan bir bilgi arayıcısıdır.
C) Filozof, insan aklını rehber edinendir.
D) Filozof, bilimsel problemlere çözüm bulandır.
E) Filozof, varlığı kendine göre yorumlayandır.

7. Filozof, büyüse de çocuk kalmayı başarandır. Kafasının bir yerinde her şeyin özünü anlamaya yönelen düşünceler uçuşur. Sevmez olanı olduğu gibi kabul etmeyi. Kuşku onun sevgilisidir. Ona göre; evrenin özünü anlamak insanı anlamaktan, "Ben kimim?" sorusunu cevaplamak ise "Evren nedir?" sorusunu yanıtlamaktan geçer.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi filozofun bir özelliği <u>değildir</u>?

A) Varlığın özünü anlamaya çalışmak
B) Geleneğin bildirdiğini sorgulamadan kabul etmek
C) Sorgulayıcı olmayı bir yöntem olarak benimsemek
D) Eleştirel düşünerek, var olanı anlamaya çalışmak
E) Felsefesine kendi değer yargılarını yansıtmak

1. Thales, varlığın ya da Dünya'nın nihai ve en yüksek doğasının ne olduğu sorusunu sormuş olduğu için önemlidir. O, "Evrenin ana maddesi nedir?" sorusunu sorduğunda kendisinden önceki kutsal inanç çağının kapısını kapatan yeni bir soru sormakla kalmamış aynı zamanda yeni bir bakış açısı sergilemiştir.
Bu parçada, "felsefi düşünüşün" **hangi özelliği ve kavramı vurgulanmaktadır?**

A) Sistemli düşünme - Tutarlılık
B) Sorgulayıcı düşünme - Arkhe
C) Yöntemli olma - Refleksif
D) Öznel olma - Görelilik
E) Varlığı tümel olarak görme - Metot

2. Felsefe kelimesi, philosophia -bilgelik sevgisi- kelimesinden türemiştir. Sophia sadece bir yaşama sanatı değil; bir bilgidir aynı zamanda. Unutulmamalıdır ki bilgi, insanı bağımsızlaştırır. Bağımsızlaşma ve bilgi, bu iki kavram arasında sıkı bir ilişki vardır.
Buna göre, "felsefi düşünüşün amacı" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Pozitif bilimlere yardım etmek
B) Gelecekle ilgili öngörülerde bulunmak
C) İnsanı özgür bir varlık haline getirmek
D) Doğa yasalarını keşfetmek
E) İnsanın bilme gücünü zayıflatmak

3. Spinoza dini sebeplerden dolayı aforoz edilmişti. Hatta bir defasında bıçaklanarak öldürülmek istenmişti. Hiçbir Yahudi onunla alışveriş etmiyor ve konuşmuyordu. Filozof, hayatını kazanmak için gözlük ve dürbün camları tıraş ediyordu. Yoksulluk içinde bir ömür sürüyordu. Nihayetinde kaldığı tavan arasında veremden öldü. Bütün suçu, Tevrat'a zıt düşen bir panteist olmaktı.
Bu durum, filozofların daha çok hangi özelliğinin bir sonucudur?

A) Sistemli bir biçimde düşünebilme
B) Tutarlı ve akılcı olma
C) Evrensel konuları ele alma
D) Yaratıcı bir zekaya sahip olma
E) Özgür ve sorgulayıcı olma

4. Spinoza gözlükçü, Locke tıp doktoruydu, Mill ise bir ara milletvekilliği yapmış ve Doğu Hindistan Şirketi'nde çalışmıştır. Wittgenstein ise yaşamı boyunca politik eylemlerle ilgilenmiş, Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nın ilk başkanlığını yapmıştır.
Bu durum, filozofların hangi özelliğine örnek olarak verilebilir?

A) Toplumsal olma
B) Yalnız yaşama
C) Spekülatif düşünebilme
D) Rasyonel olma
E) Evrensel düşünebilme

5. Filozof, "Evren nedir?" sorusunu sorar ve nihayetinde kendini "varlık kıyısının" önünde bulur; bu defa da "Varlık nedir?" diye sorar. Filozofun bu durumu, tekil olanları görmenin ötesinde tümel olanı aramaktan başka bir şey değildir.
Buna göre filozofun amacı, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bütünü görerek gerçeği anlamak
B) İnsan davranışlarını yönlendirmek
C) Bilimlere rehberlik etmek
D) Zaman kavramını tanımlamak
E) Aklın işleyiş yasalarını keşfetmek

6. Sokrates, yaşadığı devrin yargıçları ve halk meclisi tarafından ölüme mahkum edilmiş; baldıran otu zehiri denilen koneion verilerek öldürülmüştür. Platon, politika konusunda eserler yazarak siyasi düşüncelerini uygulamak istemiştir. Fakat o devrin egemenlerini kuşkulandırdığı için esir pazarlarında satılmak istenmiştir.
Bu durum, filozofların hangi özelliği ile ilgili olabilir?

A) Soyut düşünebilme
B) Sistemli düşünme
C) Kurgusal düşünme
D) Varlığı bütün olarak görme
E) İrdeleyici düşünebilme

7. Felsefe bir yolda olma durumudur. Filozof bu yolda, önüne çıkan kapıları çalan ve gittiği evlerde kalıcı olmayan bir Tanrı misafiridir. O durmadan sorular soran bir yaramaz çocuk gibidir.
Aşağıdakilerden hangisi filozofun soru sormasının en temel nedenidir?

A) Gözlem yapmak
B) Değiştirmek
C) Kanıtlamak
D) Anlamak
E) İnanmak

1. Felsefeyi aşılmaz güçlüklerin alanı olarak görenler vardır. Fakat bu insanlar da gün içerisinde pek çok defa felsefe yapmaktadır. Felsefenin yapılacağı belli bir alan yoktur. Trende, sokakta, otobüste her yerde felsefe yapılır. Örneğin; birine "En çok neden korkarsınız?" diye sorduğunuzda alacağınız cevap onun hayata bakış açısıdır. Yani o da aslında bir filozof sayılır.
Bu paragrafa dayanarak felsefe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Felsefe, insanın temel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra ilgilendiği bir alandır.
B) Felsefe, ele aldığı kavramları genellemeler yaparak açıklayan bir etkinliktir.
C) Felsefe, insanın evreni şüphe aracılığıyla açıklama çabasıdır.
D) Felsefe, insan yaşamının zorunlu bir yüzüdür.
E) Felsefe, boş zaman geçirme faaliyetidir.

2. Tarihi süreç içerisinde felsefenin çeşitli tanımları yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır.
– Felsefe, düşünmeyi öğreten sanattır.
– Felsefe, insanın aklını kullanarak var olanlar hakkında soru sorup cevap arama etkinliğidir.
– Felsefe sorgulama yoluyla fikirler dünyasına bir çağrıdır.
Bu tanımlardan hareketle felsefeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kendini düşüncede ortaya koyar.
B) Hayatın anlamını kaybettiğini düşünür.
C) Bilimleri amaçlarına göre sınıflandırır.
D) İnanca dayalı öğretilere öncelik verir.
E) Genelin çıkarına hizmet eder.

3. Felsefe sözcüğünü ilk kullanan kişi İlk Çağ'da yaşamış matematikçi ve düşünür olan Pythagoras'tır. Ona göre, felsefenin kelime anlamı "bilgelik sevgisi"dir. Bilgelik ise, varlık, bilgi ve değerlerin tüm bilgisinin ortaya çıkmasıdır.
Bu paragrafa göre felsefe nasıl tanımlanabilir?

A) Ahlaki yaşamın bilgisine sahip olmaktır.
B) Sürekli arayış içinde olmaktır.
C) Varlığı merak etmektir.
D) Ekonomik ilişkiler sistemini açıklayabilmektir.
E) İnsan, varlık ve değerler problemine ilişkin sürekli bilgiyi aramaktır.

4. Kimilerine göre felsefe bilimlerin bir devamı, kimilerine göre ise dinsel inançları temellendirmeye yarayan bir araçtır. Ayrıca felsefeyi insan yaşamının kendisine dayanacağı genel ilkelerin bilgisi olarak tanımlayanlar olduğu gibi onu toplumları ideal toplumlara dönüştürme aracı olarak görenler de vardır.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Felsefe ile bilimin birbirini desteklediği
B) Felsefenin temel konusunun insana ait etkinlikler ve toplum olduğu
C) Felsefenin nesnel bir etkinlik olduğu
D) Felsefenin egemen düşüncelere eleştirel bir şekilde yaklaştığı
E) Felsefenin amacının bilmek için bilmek olduğu

5. Felsefe insanı yanlışı onaylamaktan, önemsiz ve sıradan şeylerle yetinmekten korur. Bu korunmayı sağlayan şey ise belirlenmiş, değişmez yanıtları körü körüne kabul etmek veya düşünüp sorgulamadan çoğunluğun görüşüne ayak uydurmak değildir.
Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Felsefe insana ahlaki değerleri öğreten pratik bir alandır.
B) Felsefe insana eleştirel bir bakış açısı kazandıran düşünce etkinliğidir.
C) Felsefe sadece seçkin insanların ilgilendiği bir uğraşıdır.
D) Felsefe gerçeğin bilgisini ortaya koymaya çalışan rasyonel bir faaliyettir.
E) Felsefe yaşamdan kopuk bir bilgi türüdür.

6. Hakikati aramak felsefenin esas işlevidir. Felsefede olmuşluk bitmişlik yoktur ve felsefe yolda olmaktır. Bu yol boyunca atılan her adım yeni bir sorunun kapısını aralar ve her cevap yeni bir soruyu doğurur.
Bu parçada, "felsefeye dair" **aşağıdaki yargılardan hangisi vurgulanmaktadır?**

A) Rasyonel bir etkinliktir.
B) Çelişkili yargılardan uzak durur.
C) Sürekli olarak gerçeğin arayışındadır.
D) Bilinmeyen konularla ilgilenir.
E) Sistemli ve düzenli bir yapıya sahiptir.

1. Protagoras'a göre insan her şeyin ölçüsüdür. Ona göre varlığa ilişkin herkes için genel-geçer olan bir bilgiye ulaşmak mümkün değildir. Var olan şeylere ilişkin objektif bir bilgi mümkün olmadığına göre, yapılması gereken farklı seçeneklerden birini tercih etmektir. Sokrates'in bilgi konusunda sofistlerden daha farklı düşündüğünü biliyoruz. Ona göre insan varlığın genel-geçer, kesin bilgisine ancak akıl yoluyla ulaşabilir. Akıl, onun için bilginin taşıyıcısı konumundadır. Bu noktada insanın yapması gereken tek şey, ruhunda uyku halinde bulunan bilginin sorular yoluyla doğurtulmasına izin vermesidir.
Parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Sokrates'in bilgi anlayışına uygundur?

A) Bilgiye ulaşmak için insanın oldukça zeki olması gerekir.
B) Bilginin doğruluk ölçütü uygulamada işe yaramasıdır.
C) Duyularla elde edilen bilgi kesindir.
D) Duyularımızın yanıltıcı olması imkânsızdır.
E) İnsan, akıl yoluyla mutlak bilgiye ulaşılabilir.

2. **MÖ 6. - MS 2. yy arasında Doğa Filozofları'nın** "Evrenin ana maddesi nedir?" **sorusuyla açığa çıkarmaya çalıştıkları evreni düzenleyen** "maddesel ilke" **aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilir?**

A) İdea B) Logos C) Arkhe D) Oluş E) Değişim

3. İlk Çağ Felsefesi denilince sadece Grek Felsefesi'nin akla gelmesi doğru değildir. Tarihsel bir dönemi ifade eden İlk Çağ kavramı içine aldığı tarihsel olaylar bağlamında oldukça geniştir. Bu uzun zaman aralığında birçok kültür doğmuş ve bu kültürler arasında etkileşim yaşanmıştır. Mısır, Mezopotamya, Sümer, Akad, Babil, Asur, Hitit, Fenike, Yahudi, Grek, Pers, Roma, Kartaca kültürlerini de İlk Çağ Felsefesi içine almak gerekir.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Grek Felsefesi, İlk Çağ'da var olan Doğu medeniyetlerini temsil eder.
B) İlk Çağ Felsefesi denildiğinde sadece Grek Felsefesi akla gelmelidir.
C) İlk Çağ Felsefesi kavramı, sadece Batı medeniyetine kaynaklık etmektedir.
D) İlk Çağ Felsefesi, farklı kültürlerin felsefi düşünüşünü içine alan bir dönemdir.
E) İlkçağ Felsefesi, felsefi bir dönem olmaktan daha fazla tarihsel bir dönemdir.

4. "Evrende her şey değişir, hiçbir şey aynı kalmaz, her şey akar, her şey hareket eder. Bu nedenle aynı nehire bir daha girdiğinizde su da aynı su değildir, siz de eskisi gibi değilsinizdir, siz de değişmişsinizdir. Çünkü her şey akar ve değişir. Değişim süreklidir." **diyen Herakleitos'a göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?**

A) Varlık alanında değişme esastır.
B) Evrenin ana maddesi sudur.
C) Evrenin ana maddesi belirsizdir.
D) Varlık değişmez ve birdir.
E) Varlıkların ana maddesi ikiden fazladır.

5. İlk önce kendisinin hiçbir şey bilmediğini dile getirir. İnsanlara "Cesaret nedir?" gibi sorulardan birini yönelterek tartışmayı başlatır ve onların görüşlerinden hareketle de başka sorular sorar. Sonraki aşamada insanların sorulara verdiği cevaplarını gözden geçirmelerini sağlar. Tartışma boyunca karşı tarafın fikirlerinin güçsüzlüğünü ortaya çıkarır. Ona göre doğru bilgi, bir anlamda kişinin akıl yürütmesiyle doğurtulan zihinsel bir üründür. Bu yöntem, günümüzde "Sokratik Yöntem" olarak bilinmektedir.
Parçaya göre Sokrates'in bilginin açığa çıkarılması amacıyla kullandığı "karşılıklı konuşma" **yönteminin aşamaları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) İroni ve kaotik B) İroni ve maiotik
C) Maiotik ve septik D) Maiotik ve tümevarım
E) Kaotik ve ironi

6. Aristoteles'e göre, evrenin meydana gelmesini, oluşumunu ve mevcut düzenini sağlayan başlıca "dört neden" vardır. Bu dört neden; madde, form ya da öz, etkin bir güç ve amaçtır. Evrenin geneli için geçerli olan bu durum, kuşkusuz tüm tek tek şeyler yani tekiller için de geçerlidir.
Aşağıdakilerden hangisi, bu dört nedene ilişkin bir açıklama <u>değildir</u>?

A) Varlığın yoktan var olmasını sağlayan ilk nedendir..
B) Bir şeyin biçimsel nedenidir.
C) Maddenin biçim kazanmasını sağlayan nedendir.
D) Maddenin şekil kazanmasında dıştan bir etkiyle hareketi başlatan nedendir.
E) Bir maddenin biçim kazanmasındaki amacını gösteren nedendir.

1. I. Atinalılar, size saygım ve sevgim var.
II. Ancak ben size değil yalnız Tanrı'ya baş eğerim.
III. Ömrüm ve kuvvetim oldukça da iyi biliniz ki felsefe ile uğraşmaktan, karşıma çıkan herkesi buna teşvik etmekten ve felsefeyi öğretmekten vazgeçmeyeceğim.
IV. Karşıma çıkana her zaman dediğim gibi yine şöyle diyeceğim: Sen ki dostum, Atinalısın. Dünyanın en büyük kudretiyle, bilgeliğiyle en ünlü şehrinin yurttaşısın.
V. Paraya, şerefe ve üne bu kadar önem verdiğin hâlde bilgeliğe, akla ve hiç durmadan yükseltilmesi gereken ruha bu kadar az önem vermekten sıkılmaz mısın?

Sokrates'in savunmasında geçen bu ifadelere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Filozof, otoritelere boyun eğmemelidir.
B) Felsefe, öğretilebilir olan bir zihinsel etkinliktir.
C) Bilgeliğe önem vermek gerekir.
D) Bedensel hazlar insan yaşamı için önemlidir.
E) Mutlu olmak için zihinsel ve manevi açıdan olgunlaşmaya önem vermek gerekir.

2. Felsefi söylem, onu oluşturan filozofun bireysel özelliklerinden soyutlanamaz. Filozofun mevcut verili olandan hatta dilden öte bir söylem oluşturma gayreti içinde olması bunun en açık kanıtıdır. Felsefe her dile getirilişinde bir filozofa bağlı söylem olarak ortaya çıkar. Felsefe onu dile getiren insandan, bir söylem olarak onu üretenden hiçbir şekilde soyutlanamaz.

Bu cümlede, felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

A) Öznel ve göreceli olma
B) Bilimlere rehberlik etme
C) Sistemli ve tutarlı olma
D) İnsan aklının ürünü olma
E) Zihinsel bir etkinlik olma

3. Filozoflar, cesaretle insanların yanıtlaması gereken soruları ortaya atarlar: "Evrenin ana maddesi nedir?, Evren nasıl oluşmuştur?, İnsan özgür bir varlık mıdır?, Mutlak doğru bilgiye ulaşılabilir mi?, Doğru düşünmek olanaklı mıdır?" gibi sorular, bu sorulara örnek olarak verilebilir. Bir ölçüde "Felsefe varlığın her alanına yönelik sorular sormaya çalışır." diyebiliriz. Varlığı bir sarmaşık gibi sarmaya ve anlamaya çalışmak, felsefenin varlığa bütünsel olarak yönelmek istediğinin en açık ifadesidir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisini doğrulamaktadır?

A) Felsefi düşünmenin gereksiz bir çaba olduğunu
B) Varlığın bir bütün olarak kavranması gerektiğini
C) Felsefi bilginin nesnel bir özellik taşıdığını
D) Varlığın deneysel bir yaklaşımla açıklanabileceğini
E) Felsefenin varlık hakkında bilgi üretemeyeceğini

4. Pythagoras insan yaşamını olimpiyat oyunlarına benzetir. Ona göre bu oyunlara katılan kalabalıklar arasında üç tip insan vardır: Bu oyunlara katılan kimi insanlar yarışma için, kimi insanlar ticaret için ve kimi bilge olan insanlar da gözlem yapıp zihinsel açıdan doyum sağlamak için bu oyunlara katılırlar. Filozof için yaşamda böyle bir şeydir. Kimileri şöhretin kölesi ya da zenginlerin satın aldığı kişiler olmak için, bilge olan kimileri de yalnızca doğru bilgiye ulaşmak için mücadele ederler.

Buna göre, "zihinsel açıdan doyum sağlamak" **felsefenin özelliklerinden hangisiyle ilgilidir?**

A) Teorik olma
B) Sistemli olma
C) Tümel olma
D) Tutarlı olma
E) Genel olma

5. "Felsefe ne işe yarar?" sorusu felsefeyle uğraşanların en çok karşılaştığı sorulardandır. Epikuros'a göre insanın yaralarını sarıp iyileştirmeyen bir felsefe gereksiz ve anlamsızdır. "İnsanı hastalıktan kurtaramayan bir ilacın nasıl tıpta hiçbir yararı yoksa ruhun rahatsızlığını dindiremeyen felsefenin de hiçbir yararı yoktur." diyerek felsefenin insan hayatında oynadığı role açıklık getirir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefede soyut problemlere çözüm bulmak önemlidir.
B) Felsefe, varlığı sorgulayan bir etkinliktir.
C) Felsefe, insan hayatında işlevsel olmalıdır.
D) Felsefe, bilmek için bilmek amacındadır.
E) Felsefe, insanı eleştiriye yönlendirmelidir.

6. Tarihçi Diogenes Laertius'a göre, "Herakleitos, insanlardan nefret ettiği için dağ başına kaçtı ve burada ot ve sebzeyle beslenmekten vücudu su topladı. Doktorlar bu durumun tedavi edilemez olduğunu söyleyince kendi tedavisini kendisi yapmaya kalkışıp, bütün vücudunu baştan aşağı gübreyle kapladı ve açık havaya çıktı. Üzerindeki gübreyi temizleyemedi ve böylece tanınamaz halde köpekler tarafından parçalandı."

Bu durum, filozofların hangi özelliğine örnek olarak verilebilir?

A) Felsefelerinin merkezine insanla ilgili sorunları koyduklarına
B) Evrenin ana maddesinin ne olduğunu sorguladıklarına
C) Kendi zamanlarının koşullarından etkilendiklerine
D) Kendilerinden sonra gelen filozofların önünü açtıklarına
E) Meraklarının esiri olan sıra dışı insanlar olduğuna

1. İlk Çağ'da Doğu kültürüyle yaşayan insanların bilgi ile ilgilenmelerindeki amaç ya dinsel nitelikliydi ya da doğayı denetim altına almaktı. Fakat aynı dönemde Yunanistan'da, hayatın temel amacını bilgide bulan, bilmek için yaşayan, edindiği bilgileri de hayatına temel yapmak isteyen ve filozof adı verilen kişiler yaşamıştır.

Bu paragrafa göre İlk Çağ Yunan kültürünü oluşturan kişiler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çeşitli uygarlıkların bilgi birikiminden yararlanmışlardır.
B) Gelecekte olabilecek olaylarla ilgili öngörülerde bulunmuşlardır.
C) Ulaştıkları sistemli bilgileri hayatlarına uygulamışlardır.
D) Bilimin doğuşunu gelişme sürecini incelemişlerdir.
E) İnsan doğası için uygun olan yaşam biçimini ortaya koymuşlardır.

2. Herakleitos, "her şey akar" der. Her şey akar ve hiçbir şey sabit ve kalıcı değildir. Bu yüzden "Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz." Nehir aktığı için ne insan bedeni ne de nehir aynı kalmayacaktır.

Bu paragrafa göre Herakleitos, aşağıdaki yargılardan hangisini savunmaktadır?

A) Değişimin varlığını düşünmek bir yanılgıdır.
B) Her şey sürekli bir hareket ve oluş halindedir.
C) Değişim rastlantısal bir şekilde gerçekleşir.
D) Doğa statik bir yapıya sahiptir.
E) Varlığın temel özellikleri bilinemez.

3. İlk Çağ filozofları hayatlarındaki alışkanlıklarının rahatlığından çıkıp geniş alanlarda hareketlerini sürdürmüşlerdir. Bilimle batıl inançları birbirinden ayırıp gerçeğe ulaşmak için çaba harcamışlardır. Bu yüzden de mitoslardan ve geleneksel inançlardan vazgeçip aklın ürettiği sorulara cevap aramışlardır.

Bu bilgiye göre, İlk Çağ filozofları için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Bilimsel düşünmenin gelişimine öncülük etmişlerdir.
B) Mitosları aklın ışığında temellendirmişlerdir.
C) Geleneksel açıklama biçimlerini reddetmişlerdir.
D) Gerçeğe ulaşmak için çaba harcamışlardır.
E) Eldeki bilgileri yeterli görmemişlerdir.

4. Thales'e göre varlığın ana maddesi sudur. Anaximandros ise varlığın temelinde sınırsız ve sonsuz bir unsur olduğunu, varlığın da ondan meydana geldiğini ve yine ona döneceğini vurgular.

Bu paragraf, aşağıdaki problemlerden hangisi ile ilgilidir?

A) Varlığın ana maddesinin ne olduğu
B) Varlığın olup olmadığı
C) Evrende bir amacın olup olmadığı
D) Evrende özgürlüğün olup olmadığı
E) Ana maddenin tek mi ya da çok mu olduğu

5. İlk Çağ düşünürlerinden Epiküros, felsefenin bir yaşam biçimi ve mutlu yaşamak için bir araç olduğunu belirtmiştir.

Epiküros'un bu görüşü aşağıdakilerden hangisini konu edindiğini göstermektedir?

A) Dini
B) Siyaseti
C) Bilgiyi
D) Sanatı
E) Ahlakı

6. Antik Yunan farklı düşünce ve inançlara saygı gösteren, hoşgörülü bir ortama sahipti. Aynı ortam aynı dönemlerde dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmuyordu. Düşünmek ve sorgulamak felsefe için önemli olsa da bu düşüncelerin ifade edileceği ortamın da olması gerekiyordu. İşte Antik Yunan o düşüncelerin ifade edilmesine imkan sağlıyordu.

Bu parçada, "felsefenin gelişmesi" **aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?**

A) Kültürler arası etkileşime
B) Önceki bilgi birikiminin sorgulanmasına
C) Refah düzeyinin yüksek olmasına
D) Özgür düşünme ortamının bulunmasına
E) Filozoflar arasında işbirliğinin olmasına

1. "Sıcak olanlar soğuyor, soğuk olanlar ısınıyordu. Su buhara, buhar yeniden suya dönüşüyordu. Yanan nesneler kül, yalım ve duman oluyor, yükselen duman bir engelle karşılaşınca yeniden bir nesne durumunu alıyordu. Böylece tüm nesneler gözümde tek bir nesneye dönüşüyordu."

İbn Tufeyl'in bu düşüncesi, aşağıdakilerden hangisini temellendirmektedir?

A) Varlık, değişmekle birlikte bir bütündür.
B) Varlık, oldukça durağandır.
C) Varlık, deney ve gözlem yoluyla anlaşılabilir.
D) Varlık, insanın kavrayamayacağı kaotik bir alandır.
E) Varlık, zaman ve mekan içinde yer alan maddedir.

2. İlkel toplumlar döneminde insan, doğayla içiçe yaşamakta ve doğa olayları karşısındaki korkusunu gidermek için doğadaki varlıkları birer totem olarak görmekteydi. Bu dinsel düşünüş şekli, o dönemin bir toplumsal felsefesi olarak kabul edilebilir. Toplumsal ilerlemenin başka bir aşamasında ise, bu dinsel düşünüş şekli yerini somuttan - soyuta, basitten - karmaşığa doğru ilerleyen tek tanrı düşüncesine bırakmıştır. Bu dönemde, tanrısal sözlerin her şeyi açıkladığı kabul edildiği için insanın düşünerek bir şeyi bulmasının gereksiz olduğu ileri sürülmüştür. Rönesans dönemine geldiğimizde ise aklın önündeki her türlü sınır kaldırılmış ve akıl ile her türlü sorunun aşılabileceği düşüncesi genel kabul görmüştür.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefe, deney ve gözleme dayanmayan bir düşünme şeklidir.
B) İnsan düşüncesi, günümüze kadar değişime uğramadan gelmiştir.
C) Akıl, felsefi düşünmenin temel araçlarındandır.
D) Düşünceler, çağın koşullarından etkilendiği için değişime uğrar.
E) Felsefe, öznel ve kümülatif olan bir bilgi yığınıdır.

3. F. Bacon'a göre bilgi; zevk ve iddia, başkalarına üstünlük, menfaat, şöhret sağlamak ya da güçlü olmak için değil; hayatımızda kullanılmak ve yararlanılmak için aranmalıdır.

Bu durum, aşağıdaki seçeneklerden hangisini doğrulamaktadır?

A) Bilgi, gerçeği yansıtmalıdır.
B) Bilgi, insan yaşamını kolaylaştırmalıdır.
C) Bilgi, nesnesine uygun olmalıdır.
D) Bilgi, belirli bir yöntemle elde edilmelidir.
E) Bilgi, insanın aklının yasalarına uygun olmalıdır.

4. İdeal düzenin varlığını kabul edenler, devleti bir gereklilik olarak görmekle beraber devlet konusunda sürekli bir eleştiri ve arayış içine girmişlerdir. Söz konusu eleştiriler ve arayışlar tümüyle ideal bir düzenin olabileceği varsayımından kaynaklanmıştır. Bu arayışın içine girenler ideal düzeni belirleyen eşitlik, özgürlük veya adalet olduğunu savunmuşlardır.

Yukarıdaki parçaya göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Ütopya, ulaşılması istenen ideal toplumsal bir düzendir.
B) İdeal düzen arayışları sonuçsuz ve anlamsız bir çabadır.
C) Eşitlik, özgürlük veya adalet ölçütleri ideal düzeni oluşturmaya yetmez.
D) İdeal düzeni sağlamak için devlet gerekli bir koşul değildir.
E) Felsefe, siyasal kurumları inceleme konusu yapmaz.

5. Rönesans Felsefesi'nde devlet konusunu işleyenlerin başında gelir. Ulusal devlet anlayışının temsilcisidir. Yaşadığı dönemin İtalya'sında şehir devletleri arasındaki ekonomik çıkar çatışmalarını gözlemlemiş ve bu durumun yoksulluğa ve açlığa neden olduğunu görmüştür. Onun ideal devlet anlayışı, kuvvete dayanan "mutlak otorite" şeklinde olan bir devlet anlayışıdır. Devletin gücünü ulustan alması gerektiğini düşünür. Devlet, karşısında ve üstünde kiliseyi bulmamalıdır. Hukuk da dini dogmalardan değil, devletin özünden üretilmelidir.

Parçada ileri sürülen düşünce aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Grotius B) More C) Machiavelli D) Campanella E) Hobbes

6. Rönesans adeta farklı filozofların ve fikirlerin bir arada bulunduğu bir çiçek bahçesi gibidir.

Aşağıdakilerden hangisi Rönesans düşünürlerinden <u>değildir</u>?

A) Erasmus B) Montaigne C) Thomas More D) Macchiavelli E) Kant

1. Orta Çağ Felsefesi, otoritelere göre şekillenmiştir. Bu dönemde doğanın bilgisine düşünce ve şüpheyle değil, esas olan kitaplardan ulaşılır. Gerçeklik arayışı, araştırmaya dayalı değil daha çok öğrenileni öğretmekten oluşan bir etkinlik olarak varlığını göstermiştir.

Bu paragrafta Orta Çağ Felsefesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

A) Gerçeği aramada otoritelere bağlı kalınmıştır.
B) Gerçeğe ulaşmak için eski ve yeni düşünceler uzlaştırılmaya çalışılmıştır.
C) Bilimsel düşünce bütün otoritelerden üstün görülmüştür.
D) Eleştirel düşünce ve sorgulama ön planda tutulmuştur.
E) Deney ve gözlem kabul gören tek yöntem olmuştur.

2. Orta Çağ Felsefesi bir dine inananların bir peygamber etrafında toplananların felsefesidir. Bu durum söz konusu felsefenin Orta Çağ kültürü içindeki yerini ve önemini belirlemede etkin bir role sahiptir.

Bu bilgiye göre, "Orta Çağ Felsefesi'nin şekillenmesinde" **aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Ekonomik faaliyetlerin
B) İman esaslarının
C) Bilimsel gelişmelerin
D) Coğrafi koşulların
E) Kültürel etkileşimin

3. Anselmus Orta Çağ'ın önemli düşünürlerindendir. O, Augustinus'un izinden giderek, ondan aldığı "Anlamak için inanıyorum." önermesine açık ve net bir anlam yüklemiş ve inancın sınırlarını akılla temellendirmek için çaba harcamıştır. Ona göre iman tek ve en gerçek bilgidir.

Bu paragraftan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) İnanç, insanın araştırma konularına sınır koyar.
B) Akıl ile inanmak boşuna bir çabadır.
C) İman, insanı bilgiye ve kavrayışa ulaştıracak tek güçtür.
D) İman gücü ile düşünmek mümkün değildir.
E) İnsan her şekilde inanca yönelebilir.

4. Orta Çağ'da insan, Tanrı tarafından yaratılmış fakat ilahi özünden ayrı düşmüştür. Böyle bir durum da insanı iki alan arasında bırakmıştır. Bunlardan biri Tanrı'nın varlık alanı, diğeri de Tanrı'dan uzaklaştığı varlık alanıdır. Bu yüzden Orta Çağ'daki problemler teorik değil, pratik amaçlıdır.

Bu paragrafta üzerinde durulan "Orta Çağ problemi" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ruhun ölümsüzlüğü problemi
B) Yaratıcının varlığı problemi
C) İnsanın yaratıcısına nasıl döneceği problemi
D) Kötülük problemi
E) Tümeller problemi

5. Antik Yunan'da doğa bilimi ve sosyal bilimler çok değerliydi. Bu değer, onların iyi ve mutlu bir yaşama ulaşmak için sağlam araçlar olarak görülmesinden kaynaklanıyordu. Fakat bu bilimler, Hristiyanlar için zararlı ve tehlikeliydi. Hristiyan inancına göre, insanların gerçek kurtarıcıyı kendi başlarına bulamayacaklarını Tanrı fark etmiş ve hakikatın bilgisini insanlara vahiy aracılığıyla göndermiştir.

Bu bilgiye göre, "Orta Çağ Felsefesi'nin İlk Çağ Felsefesi'nden farkı" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kaynak olarak deney ve aklı görmesi
B) Ele aldığı her konuyu sorgulayarak incelemesi
C) Mutluluğa bu dünyada kavuşulacağına inanması
D) İnsanın özgür bir varlık olarak kabul etmesi
E) Arayışa dayanmayan hazır bilgiyi içermesi

6. Orta Çağ'ın ilk dönemlerinde felsefe; Yeni Platonculuk'tan etkilenen henüz yerli yerine oturmamış inancı akıl temeline oturtma çabasındayken, son dönemlere doğru Aristoteles'in etkisinde inancı akılla kanıtlama yoluna gidilmiştir.

Bu paragrafa göre, Orta Çağ Felsefesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kendisine öte dünyasal bir ilginin egemen olduğu bir bakış açısıdır.
B) Ele aldığı temel problem, Tanrı-dünya ilişkisi ve kötülük problemidir.
C) Tümellerin insan zihninden bağımsız bir varlığının olduğunu savunmuştur.
D) Önceki dönem filozoflarının düşüncelerinden yararlanmıştır.
E) Vahye dayanan bir din etrafında oluşan otoriteye duyulan saygıya dayalıdır.

1. Orta Çağ'da skolastik düşünce egemen olmuştur ve bu düşünce araştırma ve eleştirmeye karşıdır. Skolastik düşünceyi savunan düşünürler bazı tartışılmaz ilkelerden hareket edip bu ilkelerin doğruluğunu araştırmamışlardır. Kilisenin savunduğu ve inanılması gereken ilkeleri olduğu gibi kabul etmişlerdir.
Bu paragrafa göre, "skolastik düşünce" **aşağıdaki özelliklerden hangisine sahiptir?**

A) Sorgulayıcı bir tavra sahip olma
B) Bilimi her şeyin üstünde görme
C) Yeni değerleri benimseme
D) Konularını dinsel dogmalardan alma
E) Farklı düşüncelere açık olma

2. Avrupa'da egemen olan skolastik düşünce, bilimsel gelişmeleri sekteye uğratmıştır. Bilimsel faaliyetler tümüyle kilisenin ve din adamlarının kontrolünde gerçekleşmiştir.
Bu bilgiye dayanarak Orta Çağ ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Dönemi dinsel düşünüş yönlendirmiştir.
B) Felsefi bilgi, hızlı bir gelişim göstermiştir.
C) Temel hedef doğanın yasalarını bilmek olmuştur.
D) Deneye ve akla dayalı çalışmalar yapılmıştır.
E) Doğrulara ulaşmada bilimsel veriler önemsenmiştir.

3. Orta Çağ filozofları, felsefenin tek görevinin duygu ve kanıda tartışmasız olarak elde bulunanı, pekiştirilmiş olanı, düşünce ile açıklığa kavuşturmak ve kavramsal olarak dile getirmek olduğunu vurgular.
Bu bilgiye göre, aşağıdakilerden hangisi Orta Çağ Felsefesi ile uygunluk gösterir?

A) Bilgiye ulaşmada deney ve gözlemi kullanma
B) Dini kavramları sorgulayıcı bakış açısı ile değerlendirme
C) Var olan bilgilerin doğruluğundan kuşku duyma
D) İnanca dayalı kavramları olgulara bağlı olarak açıklama
E) İnancı akla dayanarak temellendirme

4. Tanrı ve ruh gibi tümeller, Hristiyan dininin kurallarına ve skolastiğe göre sadece isim değil, insan zihninden bağımsız ve nesnel birer varlıktır. Onları sadece isim olarak görmek Hristiyan inancına ve skolastiğe karşı çıkmaktır.
Bu görüşün altında yatan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duyuların tüm insanlara bildirdikleri kesin yargılar bulunmaktadır.
B) İnsanın aklı değişmez doğrulara sahip olma özelliği ile yaratılmıştır.
C) İnancın temelini oluşturan varlıklar insan zihninden bağımsız olarak vardır.
D) Metafizik varlıklar insan tarafından bilinememektedir.
E) Kişinin kendisinde ve dışında bir varlık alanı bulunmamaktadır.

5. İslam dininin yayılması ve Abbasiler döneminde çeviri faaliyetlerinin desteklenmesiyle birlikte Hintçe, Farsça ve Yunanca birçok eser Arapçaya kazandırılmış oldu. Müslüman bilim insanları da pek çok kaynaktan aldıkları bilgilerle donandılar. İlim ve felsefeleri Doğu'da olduğu gibi Batı'da da İspanya, Fransa ve İtalya'ya kadar yayıldı. Buralarda kurulan çeviri merkezleriyle de Arapçadan Latinceye aktarılan eserler bu sefer Hristiyan Batı dünyasını aydınlattı.
Bu paragraf, aşağıdakilerden hangisine örnek bir açıklamadır?

A) İslam Felsefesi'nin Batı Felsefesi için tek kaynak olmasına
B) Antik Yunan Felsefesi'nin bütün felsefe dönemlerine temel oluşturmasına
C) İslam Felsefesi'nin kendine ait bir felsefesinin olmamasına
D) İslam Felsefesi'nin çevirilere göre biçimlenmesine
E) İslam Felsefesi'nin hem etkileyen hem de etkilenen felsefe olmasına

6. İman ve akıl ilişkisi Orta Çağ Felsefesi'nde ele alınan problemlerdendir. Bu konuda üç farklı bakış açısı vardır. Bunlardan biri de akıl ile imanın bağdaşmayacağını savunan bakış açısıdır.
Bu paragrafa göre, aşağıdaki düşünürlerden hangisi akıl ile imanın bağdaşmayacağını savunmaktadır?

A) Aristoteles
B) Gazali
C) İbn Sina
D) Farabi
E) Platon

1. Bilim, varlığı var kabul ederek onunla ilgili bilgilere ulaşmaya çalışır. Felsefe ise henüz "Varlık var mıdır?" aşamasındadır. İşte bilimle felsefe arasındaki varlık anlayışı farkı burada göze çarpar. Bir fizikçinin, "Madde var mıdır?" sorusunu yanıtlamasını bekleyecek olsaydık, madde hakkında hiçbir şey öğrenememiş olacaktık.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Bilime göre, varlık insan bilincinden bağımsız olarak vardır.
B) Felsefeye göre, varlığın var olup olmadığı sorgulanabilir.
C) Bilim, varlığı var kabul etmeseydi onu bilgiye dönüştüremezdi.
D) Felsefe ile bilimin varlık anlayışı aynı değildir.
E) Bilim, varlığın gerisindeki düşünsel öze ulaşmayı amaçlar.

2.
- Varlık var mıdır, yok mudur?
- Evrende zorunluluk var mıdır?
- Evrenin bir amacı var mıdır?

Bu tür sorulara yanıt arayan felsefe disiplini aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aksiyoloji
B) Etik
C) Epistemoloji
D) Ontoloji
E) Estetik

3. Dünyada her şey bellirli bir amaca doğru hareket eder. Tavuğun yumurtası o amaca uygundur ki, içinden ördek yavrusu değil, civciv çıkar.

Bu parçada vurgulanan temel düşünce aşağıdaki filozoflardan hangisine aittir?

A) La mettrie
B) Locke
C) Aristoteles
D) Herakleitos
E) Kant

4. Aristoteles'e göre varlığın amacı, onu oluşa ve harekete yönlendiren bir güç tarafından belirlenir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Varlık hareket ederek oluşur.
B) Varlığın bir amacı yoktur.
C) Varlığın hareketi, amacı yönündedir.
D) Varlığa hareket başka bir güç tarafından verilir.
E) Varlıkta değişim esastır.

5. İnsan, bir imkanlar dünyasıdır. Bu imkanların gerçekleşmesi veya gerçekleşmemesi insanın kendisine düşen bir iştir.

Parçaya göre, "insanın varlığıyla ilgili" **aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılır?**

A) İnsan, soyut bir varlıktır.
B) İnsan, bedensel ve ruhsal bir varlıktır.
C) İnsanın tözü ruhtur.
D) İnsan kendini belirler.
E) İnsan, amaçsız bir varlıktır.

6. Varlık, var olanın soyutlamasıdır. Kırmızılığın kırmızıdan, öfkenin öfkeli bir insandan, yüksekliğin yüksek bir kuleden soyutlanması gibi.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi varlık kavramının bir özelliğidir?

A) Zihnin soyut bir ürünüdür.
B) Beş duyunun alanı içine giren her şeydir.
C) Varlık, var olanlardan daha geneldir.
D) Dış dünyada bulunan her şeydir.
E) Somut olanın özünün bilinememesidir.

1. Thales, “Evrenin ana maddesi nedir?” sorusunu sorarken değişen şeylerde değişmeyen bir şeyin olup olmadığını açıklamaya çalışıyordu.
Filozofun "var olanların temelinde yer alan ilk ögeyi" **açıklama çabası felsefenin hangi alanına aittir?**

A) Bilgi felsefesi
B) Bilim felsefesi
C) Varlık felsefesi
D) Din felsefesi
E) Ahlak felsefesi

2. "İkimiz bir fidanın, güller açan dalıyız."
Bu durum, varlığın hangi özelliğini doğrulamaktadır?

A) Varlık bir oluştur.
B) Varlık hiçliktir.
C) Varlık algılanamayandır.
D) Varlık birdir.
E) Varlık ahlaksal olandır.

3. “İlk var olan, bütün diğer var olanların var olmalarının ilk nedenidir. O, her türlü eksiklikten arınmıştır. Fakat ondan var olanların bir eksiklik taşıması zorunludur. Onu anlamak, ona yönelmekle mümkün olabilir.” **diyen bir düşünür, aşağıdaki felsefi sorulardan hangisine yanıt aramaktadır?**

A) Varlık var mıdır yok mudur?
B) Felsefenin ve bilimin varlığa yönelişleri arasında ne gibi farklılıklar vardır?
C) Varlığı var eden ilk neden nedir?
D) Varlığın anlaşılması için hangi yöntemleri kullanmak gerekir?
E) Varlık idea mıdır?

4. **"**Gerçekte var olan nedir?, Evren nasıl oluşmuştur?, Ruh var mıdır, varsa niteliği nedir?, Ruh bedenle nasıl ilişkiye geçer?, Ruhun ölümsüzlüğü nasıl açıklanır?**" gibi sorulara cevap arayan felsefe dalı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Estetik
B) Aksiyoloji
C) Etik
D) Epistemoloji
E) Metafizik

5. Doğal olan şeyde, kendi üreyişinin, çoğalışının nedeni olduğu gibi gizlidir ve herhangi bir dış etki onu bozmuşsa, kendiliğinden oluşup yenilenir. Böylece kırılan kemik kaynar ve yara kabuk bağlar.
Bu düşünüş biçimi, aşağıdaki filozoflardan hangisine aittir?

A) Sartre
B) Herakleitos
C) Hobbes
D) Epikuros
E) Descartes

6. Nehir akıp gittiği için aynı nehre iki kez giremeyiz. Evrende hiçbir nesne, nesnelerin hiçbir özelliği yoktur ki, değişmeden aynı kalsın. Her şey bir başka şeyin yıkımı ve ölümü sayesinde varlığa gelir.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi açıklanmaktadır?

A) Varlık dünyasının nasıl oluştuğu
B) İnsan davranışlarının nasıl olması gerektiği
C) Varlığın yokluk olduğu
D) Doğanın bilimler tarafından nasıl araştırıldığı
E) Aklın yasalarının neler olduğu

1. Lacivert bir gömlek aldığımızı düşünelim. Belli bir süre sonunda yıpranan gömleğin o lacivert gömlek olmadığının farkına varmaksızın, hala "lacivert gömleğimi giyeceğim" deriz. Çünkü biz gömleğimizi hiç değişmemiş olarak kabul ederiz Eğer varlığın doğru bir bilgisine ulaşmak istiyorsak, varlıkta meydana gelen bu değişimi görmek zorundayız.
Buna göre, "varlığı anlamak" **aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?**

A) Var olanın özünü araştırmaya
B) İnsan aklını tanımaya ve bilmeye
C) Var olandaki değişimi görmeye
D) Varlığa nesnel olarak yönelmeye
E) Varlığa duygusal temelde yönelmeye

2. Herakleitos, "Nehir akıp gittiği için, o aynı nehre iki kez giremeyeceğimizi belirtir. Evrende hiçbir nesne, nesnelerin hiçbir özelliği yoktur ki değişmeden aynı kalsın." der.
Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisine bir açıklık getirilmektedir?

A) Evren dinamik midir?
B) Evrenin ana maddesi nedir?
C) Evrende zorunluluk var mıdır?
D) Evren yaratılmış mıdır?
E) Varlık var mıdır?

3. Doğada mekanik bir zorunluluk vardır. Evrende zorunluluğun var olması, insanın irade serbestliğini ortadan kaldırdığı gibi, bana kader ve Tanrı kavramlarını da çağrıştırıyor.
Bu cümlede, aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt aranmaktadır?

A) Evren sonlu mudur, sonsuz mudur?
B) Evrenin ana maddesi nedir?
C) Evrendeki değişim nasıl gerçekleşmektedir?
D) Evrende özgürlüğe yer var mıdır?
E) Evrende gördüğümüz şeyler gerçek midir?

4. Felsefe, varlığı bütün boyutlarıyla görmek ister.
Felsefenin bu amacına ulaşabilmesi için aşağıdaki yöntemlerden hangisini kullanması gerekir?

A) Maiotik
B) Tümdengelim
C) Tümevarım
D) Analoji
E) İstatistik

5. "Yaptığım gözlemlerden sonra tüm nesneler, gözümde tek bir nesne durumunu aldı." **cümlesinde varlığın hangi özelliği dile getirilmektedir?**

A) Deneyimlenebilir olmama
B) Durağan olma
C) Bir bütün olma
D) Bilinebilir olma
E) Var olma

6.
- Bilim, varlığın var olduğunu ön kabul olarak benimser.
- Felsefe ise varlığın var olup olmadığını tartışır.

Aşağıdakilerden hangisi "bilimin varlığa bakışını felsefenin varlığa bakışından" **ayıran bir özelliktir?**

A) Varlığın ilk nedenini anlamaya çalışmak
B) Varlığın bilinemeyeceğini savunmak
C) Var olanları parçalara ayırarak incelemek
D) Varlığın idea olduğunu ileri sürmek
E) Varlığı bir bütün olarak algılamak

1. Nesnel açıdan bir doğruluk değeri taşıdığı iddia edilen yargılar, deney ve gözlem yoluyla sınanabilirler. Bu tür yargılar, herkes için doğru olan bir doğruluk değeri taşır. Burada duygular ve değer yargıları susar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi "nesnel açıdan bir doğruluk değeri" **taşımamaktadır?**

A) Thales, felsefi düşünüşün başlatıcısıdır.
B) Bütün insanlar iki ayaklıdır.
C) Kütlesel çekim kuvveti, kütlelerin çarpımıyla doğru orantılıdır.
D) Her türlü fal, insanların geleceği açısından bilgi verir.
E) İnsan, canlı ve ölümlü olan bir varlıktır.

2. İnsan, içinde bulunduğu koşullara göre değişebildiği için aynı kalan bir algıdan ve bu algıya dayanan genel–geçer bir bilgiden söz edilemez.

Protagoras'ın bu görüşünün dayandığı temel varsayım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilgi, nesnenin özünü kavramakla mümkündür.
B) Mutlak bilgiye ancak sezgiyle ulaşılır.
C) Her türlü bilginin kaynağı akıldır.
D) Bilgi, zorunlu, kesin ve genel-geçerdir.
E) Bilginin doğruluk değeri, kişilere göre değişir.

3. Gerçeklik, bir tür var olma durumudur. Bir şeyin somut olarak var olmasından dolayı o şeye gerçek denir. Örneğin; Anka Kuşu denilince herkes bir şeyi düşünür, fakat düşünülen bu kuşun gerçekliği söz konusu olunca hiç kimse Anka Kuşu'nun gerçek olarak var olduğunu ispat edemez.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisinin gerçekliğinden söz edilemez?

A) Dağ B) Balık C) Su D) Peri Kızı E) Dünya

4. James'e göre, bir fikrin doğruluğunu, onun yaşamımızı iyileştirmedeki ve arzularımızı gerçekleştirmedeki başarısını ölçmekle anlayabiliriz.

Buna göre, "doğruluğun ölçütü" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dış dünyaya uygun olması
B) Pratikte işe yaraması
C) Sezgisel yolla elde edilmesi
D) Düşüncede tutarlı olması
E) Evrensel düşünceye uygun olması

5. Bacon'a göre, felsefeyi verimli kılacak yeni bir yönteme ihtiyaç vardır. Önceki filozofların büyük yanlışı, kuram üzerinde aşırı durmaları ve gözlemi önemsememeleriydi. Oysa düşünce, gözlemin yerine geçmemelidir.

Buna göre, "düşüncenin kısırlaşmasının nedeni**" aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Olguların bilinemez olması
B) Düşüncenin deneye dayanması
C) Düşüncenin gerçekliğin üstünü örtmesi
D) Göreceli bir anlayışın olması
E) Varlığın sorgulanmaması

6. Objeler dünyası, insan zihninin bir ürünü olabileceği gibi ondan bağımsız da olabilir. Matematiksel objeler tümüyle insan zihninin ürünü olmakla birlikte kuş, ağaç gibi varlıklar insan zihninden bağımsız olarak var olan gerçek varlıklardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi hem nesnelliği hem de gerçekliği olan kavrama örnek olarak verilebilir?

A) Dünya
B) Pi sayısı
C) Sigma
D) Gargamel
E) Zagor

1. Bilgi felsefesinde farklı doğruluk ölçütleri kullanılmaktadır.
Aşağıdakilerden hangisi "genelin doğru kabul ettiğini doğru kabul etmemiz gerekir" **anlayışının bilgi felsefesindeki karşılığıdır?**

A) Yarar sağlama
B) Tümel uzlaşım
C) Nesnesine uygun olma
D) Gerçeğe uygun olma
E) Vahiy kaynaklı olma

2. I. Hava güneşlidir.
II. İnsan ölümlüdür.
III. Metaller ısıtılınca genleşir.
IV. Ruh, ölümden sonra yaşamına devam eder.
V. Bir cismin kütlesi ile hızı arasında ters orantılı bir ilişki vardır.
Yukarıdakilerden hangisi "nesnesine uygunluk açısından denetlenebilir" **bir özellik taşımamaktadır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Epistemoloji, bilginin kaynağını, imkanını ve doğruluk ölçütlerini sorgulayan bir felsefe dalıdır.
Aşağıdakilerden hangisi epistemolojinin sorguladığı kavramlardan biri değildir?

A) Madde
B) Gerçeklik
C) Bilen
D) Doğruluk
E) Bilinen

4. Karşımda duran masa bir gerçeklik örneğidir. Fakat "Masa beyazdır." önermesi bir doğruluk örneğidir. Gerçeklik, insanın karşısında, orada öylesine ve somut bir biçimde durandır. Doğruluk ise gerçekliğe ilişkin insan zihninin ortaya koyduğu yargının bir özelliğidir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bir "doğruluk" **örneğidir?**

A) Oradaki evin panjurları kapalıdır.
B) Ruh ölümsüz müdür?
C) Kişiliği meydana getiren temel ögeler nelerdir?
D) O adamın kim olduğunu düşünüyorum.
E) Beni seviyor musun?

5. Bilgi felsefesinde, bilginin doğruluk ölçütü konusunda birbirinden farklı görüşler ileri sürülmektedir.
Pragmatizm'e göre bir bilginin doğru olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Akla uygunluğuna
B) Tutarlılığına
C) Nesnesine uygun olmasına
D) Dogmatik olmasına
E) İşlevsel olmasına

6. Varlığın bilgisi, bir var olanı gerekli kılar. Kalem olmadan kalemin bilgisi olamaz.
Bu cümlede, aşağıdaki felsefe disiplinlerinden hangileri arasındaki ilişki vurgulanmaktadır?

A) Ontoloji - Aksiyoloji
B) Etik - Estetik
C) Epistemoloji - Ontoloji
D) Din felsefesi - Metafizik
E) Epistemoloji - Bilim felsefesi

1. Gazali'ye göre, sürekli akış halinde olan hayatı, durağan olan akıl yoluyla kavramak ve anlamak mümkün değildir. Fakat kuşkuculuk da çözüm değildir. Ona göre, mutlak ve gerçek olan ancak imani bir duygu olan sezgiyle kavranabilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlayışa ters düşmektedir?

A) Gerçek olana sezgi yoluyla ulaşılabilir.
B) Akıl, gerçek olanın özünü veremez.
C) Duyular yoluyla gerçek olana ulaşılamaz.
D) Deneyimler yoluyla gelen bilgiler gerçeği yansıtır.
E) Kuşkuyla bilgiye ulaşılamaz.

2. Platon'a göre, zihnimizin ürettiği kavramlar idelerin mantıksal karşılığıdır. Bu idelerin bilgisine ise ancak kendi ruhumuz üzerinde düşünerek ulaşabiliriz. Çünkü idelerin bilgisi, doğuştan zihnimizde vardır ve yapılması gereken ise bunların hatırlanmasıdır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bilgi, insan ruhunda saklı olan ideaların bilgisidir.
B) Bilgi, insanın deneyimlerinin akıl temelinde yorumlanmasıdır.
C) Bilgi, aklın madde üzerine düşünmesidir.
D) Bilgi, insanın varlığı deneysel olarak kavramasıdır.
E) Bilgi, öznel yaşantıların yeniden yorumlanmasıdır.

3. Bir düşüncenin, bir yargının, bir tasarımın doğru mu yanlış mı olduğunu bilemeyiz. Çünkü bunların var olan bir şeyle mi yoksa var olmayan bir şeyle mi ilgili olduğunu gösterecek objektif bir kriter yoktur.

Bu cümlede, aşağıdaki sorulardan hangisine bir yanıt verilmektedir?

A) Bilgi felsefesi nedir?
B) Gerçek nedir?
C) Doğru bilginin ölçütü nedir?
D) İnsan bilgisinin kaynağı nedir?
E) İnsan bilgisinin değeri nedir?

4.
- Akla dayanan bilgi doğru bilgidir.
- Deneye dayanan bilgi doğrudur.
- Fayda sağlayan bilgi doğrudur.
- Sezgiye dayanan bilgi doğrudur.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt verilmektedir?

A) Bilgiyi meydana getiren öğeler nelerdir?
B) Bilginin kaynağı nedir?
C) İnsan aklının bilgileri doğuştan mı getirilmektedir?
D) Bilgi nedir?
E) Doğru bilginin sınırı nedir?

5. Protagoras'a göre, insanın bilgi yetileri başka deyişle duyuları ve aklı, doğru bilgiyi elde etmede kesin olarak yetersizdir. Protagoras'ın ünlü deyişi ile "İnsan her şeyin ölçüsüdür". Öyleyse "insan sayısınca doğru vardır" diyebiliriz.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

A) İnsanların doğruları farklıdır.
B) Dünyadaki insan sayısı kadar doğru vardır.
C) İnsan, doğanın genel-geçer kesin bilgisine ulaşabilir.
D) Doğrunun genel-geçer bir tanımı yapılamaz.
E) Duyusal yaşantı insanı yanıltır.

6. **Bütün zihinsel işlevlerin temelinde duyusal yaşantının bulunduğunu öne süren felsefe akımı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Materyalizm
B) Pozitivizm
C) Egzistansiyalizm
D) Düalizm
E) Sensüalizm

1. Septik filozoflar; olaylar ve nesneler hakkında ileri sürülen yargıların, doğru ya da yanlış olamayacağını savunurlar.
Buna göre, Septikler'in aşağıdaki tavırlardan hangisini takınması beklenir?

A) Kesin hükümlerde bulunmayı
B) Yargıları askıya almayı
C) Her şeyi var kabul etmeyi
D) Sezgilere dayalı açıklamalarda bulunmayı
E) Aklın ışığında bilgilere ulaşmayı

2. Sokrates'e göre, hiçbir şey bilmeyen insan bile gerçekte bilmediği konularla ilgili birtakım doğru kanılara ve şemalara sahiptir. Uygun bir yöntem kullanıldığında bu kanı ve şemalar canlanır ve tıpkı bir rüyanın uyandıktan sonra anımsanması gibi kendiliğinden hatırlanırlar.
Buna göre, Sokrates'in aşağıdaki yargılardan hangisini savunması beklenir?

A) Bilgisiz insanlar mutludurlar.
B) Doğru bilgi işe yarayan bilgidir.
C) Bilgi, doğuştan insan ruhunda bulunur.
D) Bilginin kaynağı tecrübelerdir.
E) Bilmek, egemen olmaktır.

3. Bacon, doğa üzerinde egemenlik sağlayabileceğimiz bilgilerin ancak deney yoluyla elde edilebileceğini ileri sürer. Tek tek olgulardan hareketle genel önermelere, genel önermelerden de evren hakkında kesin bilgilere ve yasalara ulaşılabileceğini belirtir.
Bu parçada Bacon, hangi yaklaşımı <u>eleştirmektedir</u>?

A) Yalnızca doğaya ilişkin açıklamalar sunulmasını
B) Bilginin deneyimlenmeksizin doğru kabul edilmesini
C) Evrenin durağan bir yapıda değerlendirilmesini
D) Sınırlı gözlemlerden hareketle evren hakkında açıklamalar getirilmesini
E) İnsanın toplumun belli sorunlarına ilgisiz kalmasını

4. Descartes'a göre, kişinin düşünce yoluyda verimli sonuçlar alamamasının tek nedeni, aklını iyi kullanamıyor olmasından başka bir şey değildir.
Bu cümlede, aşağıdakilerden hangisinin gerekli olduğu vurgulanmaktadır?

A) Varlığı bir bütün olarak görmenin
B) Tanrı'nın varlığını reddetmenin
C) Her şeye şüpheyle bakmanın
D) Akla dayalı yöntemli düşünmenin
E) Nedensellik ilkesini kabul etmenin

5. **Varlığa ilişkin bilgilerimizin göreceli olduğunu savunan Sofistlere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) İnsan, gerçeğin bilgisine deneyimler yoluyla erişebilir.
B) Akıl, doğru bilgiye ulaşmamızı sağlar.
C) Varlığın doğru bilgisine ulaşmak imkansızdır.
D) Algılarımızın temelinde sezgisel yaşantı bulunmaktadır.
E) Bir bilginin doğruluğu, dinsel dogmalara uygunluğuyla ölçülebilir.

6. Metodik şüphe, kendisinden şüphe edilemez bir bilgiye ulaşmak için şüphe etmeye dayanır. Ancak bu yolla, kendisinden hiç şüphe edilmeyen açık-seçik bilgilere ulaşılır. Bu bilgiler aracılığıyla yine doğrulukları apaçık olan diğer bilgilere geçilir.
Bu durum, aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ters düşer</u>?

A) Şüphe, yaşamın temel amacı olmalı şüphe etmekten vazgeçilmemelidir.
B) Şüphe, doğru bilgiye ulaşmak için kullanılacak en sağlam araçtır.
C) Mutlak bilgi vardır ve ona ancak şüpheyle yaklaşılır.
D) Şüphe aracılığıyla ulaşılan doğru bilgiler, kendileri gibi doğru olan başka bilgileri doğurur.
E) Şüphe sadece bilginin gerçekliğini ve doğruluğunu denetleyen bir yöntem olmalıdır.

1. Tüm evren değişim halindedir. Duyumlar da durmadan değişir. Dolayısıyla duyumlara ve onların getirdiği bilgiye de güvenilemez. Böyle bir durumda, kesin olan bir bilgiye ulaşmak mümkün değildir.
Bu durum, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilidir?

A) İdea
B) Epokhe
C) İnneizm
D) Doxa
E) Tümdengelim

2. Her bilim dalında söz gelimi; fizik, astronomi, biyoloji ve psikolojide herkesçe kabul edilen sayısız doğru bilgiler vardır.
Bu durum, aşağıdaki yargılardan hangisini çürütmektedir?

A) Doğru bilgi, koşullara göre değişim göstermez.
B) Ahlaki yargıların evrenselliğinden söz edilemez.
C) Bilimler, insan yaşamını kolaylaştırmayı amaçlar.
D) Genel-geçer doğrulara ulaşılamaz.
E) Siyaset gereksiz bir toplumsal kurumdur.

3. Açık ve seçik fikirler, insan aklına Tanrı tarafından yerleştirilmiştir. Akıldaki açık-seçik bağlantıların duyularla hiçbir ilgisi yoktur.
Bu açıklama, aşağıdaki filozoflardan hangisinin bilgi anlayışıyla uyumludur?

A) Protogoras
B) Berkeley
C) Sokrates
D) Platon
E) Descartes

4. Hume'a göre, yaşantımızda art arda gelen olayları bir çok kez görünce, bizde bu olaylar arasında bir bir ilişki olduğu yönünde bir alışkanlık duygusu uyanıp yerleşmeye başlar. Bilincimizde birbiri ardından gelen olaylar arasındaki subjektif bağlantıyı, nesneler ve olaylar arasındaki objektif bir ilgi haline sokarız. Oysa gerçekte nesneler ve olaylar arasında zorunlu bir bağlantı olduğu sonucuna ulaşmak imkansızdır. Çünkü olaylar arasında bir art ardalığın olması bir zamansallık sorunudur.
Bu parçada düşünür, aşağıdaki kavramlardan hangisini eleştirmektedir?

A) Görecelilik
B) Nesnellik
C) Tümdengelim
D) Analoji
E) Nedensellik

5. Nesneler, duyuların oluşturduğu kanallardan geçerek, zihinde izlenimler meydana getirirler. Aynı nesnelerle tekrarlanan çok sayıda ilişki, izlenimleri çoğaltır ve belleğimizi geliştirir. Bu, bize önümüzde duran nesnenin ötesine geçerek, genel kavramlara ulaşma olanağı sağlar.
Bu parçada, aşağıdaki seçeneklerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Zihin, doğuştan boş bir levhadır ve düşünce dağarcığını dış dünyadaki nesnelerden etki aldıkça doldurur.
B) İnsan zihni, varlığın bilgisini doğuştan getirir.
C) Aklın yasaları ile insanın içinde yaşadığı evrenin yasaları arasında bir paralellik vardır.
D) İnsandaki duyu organlarının eşik değerleri birbirinden farklıdır.
E) Fenomenlerin bilgisini ne deney ne de akıl bildirir.

6. **Aşağıdaki sorulardan hangisi bilgi felsefesine aittir?**

A) İnsanların uymaları gereken evrensel davranış kurallarından söz edilebilir mi?
B) İnsan, toplumsal yaşamda hangi ahlaki ilkelere göre hareket etmelidir?
C) İnsanın varlığa ilişkin bilgisinin kaynağı, sağlamlılığı ve sınırları nelerdir?
D) Varlığın kendi başına bir var olma imkanı var mıdır?
E) Bütün insanların mutlu olabileceği ideal bir devlet düzeni nasıl olmalıdır?

1. Locke "İnsan Zihni Üzerine Bir Deneme" adlı klasik yapıtında, insan zihninin yapısının ve sahip olduğu olanaklarının araştırılması gerektiğini söyler. Filozofun buradaki temel amacı: Bilginin kökenini, doğruluğunu ve sınırlarını ve buna bağlı olarak inanç, kanı ve yargılarımızın derece ve temellerini araştırmaktır. Kendisi bu amaç çerçevesinde doğruluğundan şüphe duyulamayacak düzeyde kesin ve mutlak bilgiye ulaşmak istemiştir.
Locke, bu düşünüş şekli ile aşağıdaki felsefe dallarından hangisinin kurulmasına öncülük etmiştir?

A) Bilgi felsefesi
B) Bilim felsefesi
C) Varlık felsefesi
D) Ahlak felsefesi
E) Siyaset felsefesi

2. Gorgias, Protagoras'ın "Hakikat" adlı bir kitabı olduğundan ve bu kitabın başında da çok ünlü olan şu yargının bulunduğundan söz eder: "İnsan her şeyin ölçüsüdür." Protagoras bu yargı ile hakikatın ve değer yargılarının toplumlara, hatta tek tek insanlara göre değiştiğini dile getirmektedir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Protagoras'ın bilgi konusundaki görüşlerini destekler?

A) Bilmek, doğuştan gelen bilgilerin anımsanmasıdır.
B) Genel-geçer doğrulara hiçbir zaman ulaşılamaz.
C) Gerçekliği yalnıza filozoflar olduğu gibi yansıtır.
D) Hiçbir şeyin varlığından söz edilemez.
E) Sezgiye dayalı bilgiler evrenseldir.

3. Platon'a göre insan, bu dünyaya gelmeden önce öte dünyada yaşadığı için bu aleme ilişkin doğru bilgilere sahiptir. Fakat bu bilgiler, insanın ruhunda örtülü bir biçimde bulunur ve bunlar sadece bilgilenme oranında gün yüzüne çıkarlar.
Bu görüşler doğrultusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Sezgiye dayalı bilgiler doğrudur.
B) Bilmek anımsamaktır.
C) Bilgi, deneye bağlı olarak ortaya çıkar.
D) İnsan her şeyi bilemez.
E) Ruhsal varlıkların bilgisinden söz edilemez.

4. Bacon'a göre sorunlarımızın kaynağı, dogma ve tümdengelimdir. Yeni hakikate ulaşamamızın nedeni, kuşku konusu bir önermeyi, kuşkusuz bir başlangıç noktası olarak benimseyip, varsayım gözlem ya da deney yoluyla deneylemeyi düşünemeyişimizdir.
Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Bilgi, eleştiriye açık olmalıdır.
B) Bilginin kesinliği deneyle kanıtlanmalıdır.
C) Bilgi, ön kabullere dayanmamalıdır.
D) Bilgi, deney ve gözleme dayanmalıdır.
E) Bilgide şüphe, amaç olmalıdır.

5. Descartes'e göre iyi bir zihne sahip olmak yetmez, önemli olan onu iyi kullanmaktır. En büyük ruhlar en büyük erdemlere olduğu kadar en büyük kötülüklere de yatkındır. Yavaş yürüyenler her zaman doğru yolu izliyorlarsa koşanlardan daha çok ilerleyebilirler.
Bu paragrafta, "insan zihninin doğru bir biçimde işlemesi ve kullanılması" **için neyin gerekli olduğu vurgulanmaktadır?**

A) Yöntemin
B) Aklın
C) Zamanın
D) Bilginin
E) Bilimin

6. Gazali'ye göre, insan ilk yaratılışta her şeyden habersiz boş bir şekilde yaratılmıştır. Çünkü dış dünyanın bilinmesi duyuların algısına bağlıdır. Dışarıdaki nesneler bir gerçeklik olarak vardır. Dış dünyanın duyulara ulaşan biçimi akla da ulaşınca bilgi mümkün olur.
Bu parçaya dayanarak,
I. Bilginin kaynağı duyu ve akıldır.
II. Gerçeklik algılara bağlıdır.
III. Doğuştan bilgi mümkündür.
IV. Bilgi deneyim kaynaklıdır.
gibi yargılardan hangisine ulaşamayız?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve IV

1. Stoalılara göre erdem, doğaya yani akla uygun yaşamaktır. İnsan için akla ya da kendi doğasına uygun yaşamak bir ödevdir. Bu ödev, insan için gerçek özgürlüktür.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ahlaklı olmak, hazlara uygun yaşamaktır.
B) Ahlak, aklın yasalarına bağlılıktır.
C) Rasyonel olmak özgürlüktür.
D) Mutluluk, insanın doğaya boyun eğmesidir.
E) Doğaya uygun yaşamak erdemliliktir.

2. Ne Aristoteles'e ne Pyrrhon'a ne de Stoacılara göre, hayatın amacı olan erdem, ne de Kyrene okulunun kurucusu olan Aristippos'un söz ettiği haz, saf olarak elde edilmiştir. Kavuşabildiğimiz zevklerin ve nimetlerin hepsi dertler ve üzüntülerle karışıktır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) İnsanın elde ettiği her şey, farklı şeylerle karışır ve arılığını kaybeder.
B) İnsanın ulaştığı zevklerde bile dert ve üzüntü vardır.
C) Evrende var olan her şeyin özü saf ve temizdir.
D) Hayatın en önemli amaçlarından olan erdemin özünde farklı olan şeyler bulunur.
E) Erdemli olmak için hayatın heterojen olduğunu görmek gerekir.

3. Öyle davranmalısın ki eylemine ölçü olarak aldığın ilke, tüm insanlar için geçerli olan, genel bir yasa haline gelsin.

Bu cümle, aşağıdaki filozoflardan hangisinin düşüncesini yansıtmaktadır?

A) Hegel
B) Kant
C) Gorgias
D) Nietzsche
E) Hobbes

4. Nietzsche'ye göre, seçkin sınıfın bireyleri için din ve kimi filozofların öne sürdüğü ahlaki değerler miskinlikten ve acizlikten başka bir şey değildir. Bu sınıfın uyması gereken bir ahlaki kurallar sisteminden söz edilemez.

Bu yaklaşımın hangi temele dayandığı söylenebilir?

A) İnsan kaderine boyun eğmelidir.
B) Ahlaki eylemin amacı mutluluktur.
C) Ahlaki değerler aklın temel ilkelerine uygun olmalıdır.
D) Evrensel ahlak yasası yoktur.
E) Sezgiye dayalı ahlaki ilkeler genel–geçerdir.

5. Varoluşçu filozoflar hakikatin tümüyle öznel olduğunu, hiçbir soyutlamanın bireysel varoluşun gerçekliğini kavrayamayacağını ve ifade edemeyeceğini söylerler.

Varoluşçu düşünürler, aşağıdaki görüşlerden hangisini savunur?

A) Kişinin mutlu olması, toplumsal yaşamla mümkündür.
B) İnsan davranışları Tanrı tarafından belirlenir.
C) Kişi vicdanı karşısında evrensel bir ahlak ilkesi vardır.
D) Kişi, nesnel gerçekliği kavrayabilir.
E) Hayata anlam veren insandır.

6. Stoacı Epiktetos'un ahlak felsefesinin temelinde "Olayları öngörüp yönlendirmeye çalışmak yerine, onları yalnızca bilgelikle kabul etmeliyiz." ilkesi bulunmaktadır.

Bu durum, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle örtüşmektedir?

A) Mekân B) Duyu C) Kader D) Bilgi E) Araç

1. Yapılacak tek şey, doğanın düzenine uymaktır. Ancak bu türden bir yöneliş, kişiyi mutluluğa ulaştırır.
Bu düşünüş, aşağıdakilerden hangisini önemsemektedir?

A) Ruhsal doyumu
B) Haz elde etmeyi
C) Eylemin sonucunu
D) Doğaya boyun eğmeyi
E) Ödev bilincini

2. İnsan, doğuşunda ne iyidir ne kötü; ne bilgilidir ne de bilgisiz, ne dürüsttür ne de suçlu. Öte yandan her bir insan ne olmuşsa o dur, kendinden ne yapmışsa o dur. İnsan, kendi özünü kendi eylemleriyle yaratan özgür bir varlıktır.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir</u>?

A) İnsan, kendi özünü gerçekleştirdiği eylemlerle ortaya koyar.
B) İnsanın özü, Tanrı tarafından belirlenir.
C) İnsan, istenç özgürlüğüne sahip olan bir varlıktır.
D) İnsanın kendini gerçekleştirmesi için özgür olması gerekir.
E) İnsan, özünü gerçekleştirmek için yaşam içerisinde mücadele eder.

3. Zenon'un ahlakı, doğa ve insan anlayışına uygun olarak, bir yandan akla ve bilgiye, bir yandan da doğal düzene boyun eğmeye dayanır.
Aşağıdakilerden hangisi düşünürün ahlak anlayışına uygun <u>değildir</u>?

A) İnsan, özgür bir varlıktır.
B) Doğada zorunluluk egemendir.
C) Ahlakın temelinde bilgi olmalıdır.
D) İnsan, kaderine boyun eğmelidir.
E) İnsan iradesi özgür değildir.

4. Kant, ahlak felsefesini oluştururken, çocukluk döneminde yaşadığı bir ahlaki olayı ahlak felsefesi içerisinde sistemleştirmiştir.
Bu cümlede bir felsefi sistemin oluşmasında neyin önemi vurgulanmaktadır?

A) Fizyolojik güdülerin
B) Ekonomik çıkarın
C) Toplumsal olayların
D) Siyasal etkenlerin
E) Geçmiş yaşantıların

5. Mutluluk için bilgili olma bir zorunluluğu temsil eder. Yani gerçek anlamda mutsuz bir insan olmak için bile bilen insan olmak gerekir. Bunun dışındaki mutluluk ya da mutsuzluk bir zihin yanılgısıdır.
Bu durum, mutlulukla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini doğrulamaktadır?

A) Mutlu olmak için hiçbir şey hakkında hüküm vermemek gerekir.
B) İnsan olmak, mutlu olmak için yeterlidir.
C) İnsan, her koşulda mutlu olabilir.
D) Mutlu olmak, acılardan uzaklaşmakla olanaklıdır.
E) Mutlu veya mutsuz olmak bilgili olmayı gerektirir.

6. Locke'a göre, erdemin doğuştan olmadığı her bakımdan bellidir, çünkü her çağda ve herkesçe benimsenmiş genel bir ahlak yoktur. Eğer evrensel bir ahlaktan söz edilebilseydi, filozofların bu felsefi problem üzerine düşünmeleri ve tartışmaları gereksiz olacaktı.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine <u>karşı çıkılmaktadır</u>?

A) Evren, doğa ve insan bir bütündür.
B) Genel-geçer bir ahlak yasasından söz edilemez.
C) Evrensel bir ahlak yasası vardır.
D) Felsefe, sorgulayıcı bir zihinsel etkinliktir.
E) Ahlak, göreceli bir kavramdır.

1. Stoacılara göre, ahlaki yaşamda asıl belirleyici olan, bilgili ve erdemli olmaktır. Bilgi ve erdem de kişinin iç dünyasına bağlıdır. Ve diğer bütün şartlardan bağımsızdır.
Bu parçada, aşağıdaki düşüncelerden hangisi ifade edilmektedir?

A) Ahlakın yapılan eylemlerin sonucuna bağlanması
B) İyi ve kötünün göreceli olduğunun bilinmemesi
C) Ahlakın ölçütünün bilgiye bağlanması
D) Ahlaki davranışta niyetin önemli oluşu
E) Maddi zevklere değer verilmemesi

2. Platon ve Sokrates, kişinin mutluluğu için gerekli tek şartın, onun erdemli bir yaşam sürmesine bağlı olduğunu ve erdemin de bilgiye dayandığını söylemişlerdir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ahlakın teorik bir temeli olmalıdır.
B) Ahlaka içe kapanışlarla ulaşılır.
C) Ahlaklı eylem, mutluluğa ulaştırandır.
D) Ahlak, hazza dayanır.
E) Ahlak, doğuştan gelir.

3. Sokrates ve Platon'a göre, ahlaksızca davranan kişi, geometride hata yapan kişi gibi, bilgisizliği ya da bilgi eksikliği yüzünden hata yapmıştır. Dış dünyada böyle bir bilgiye rastlamak mümkün değildir. Bu bilgi, insanın ruhunda saklıdır ve ancak hatırlanabilir.
Parçadaki ahlak anlayışı, aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine örnek olarak verilebilir?

A) Rölativizm
B) Nihilizm
C) Faydacılık
D) Egzistansiyalizm
E) İnneizm

4. Epikuros'a göre: Yaşamdan haz almalı, yeter ki bu haz ölçülü, hesaplanmış ve planlanmış olsun.
Bu düşüncenin temelinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaktadır?

A) Kötülüğün kaynağı toplumdur.
B) Dengeli haz, ahlakın temelidir.
C) Haz, insanı mutsuz eder.
D) Duyular, insanı hazza ulaştırır.
E) Maddi zevkler, insanı mutluluğa ulaştırır.

5. Kierkegaard, soyut ve nesnel düşünmeye karşı somut ve bireysel düşünüşe yönelir. Soyut düşünmede varoluşla ilgili kaygılarıyla birlikte birey unutulmuştur. Öznel düşünen, kendi gerçek varoluşunun iç yönünü ortaya koyarak felsefe yapar. Bu yeni felsefesi ile Kierkegaard, bireyi, kendi asıl varoluşu ve en uyanık bilinci içinde toplamak ister.
Parçaya göre, filozofun felsefesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Felsefenin anlamsız bir etkinlik olduğunu gösterir.
B) İnsana yaşamın değersiz olduğunu kavratmak ister.
C) Bilimsiz felsefenin boş ve anlamsız olduğunu göstermek ister.
D) Kendini bilen ve seçimler yapan bireyi temele alır.
E) İnsanın varlığı anlamak için dış dünyaya dönmesi gerektiğini söyler.

6. Sokrates, "hiç gereksinim duymadığım ne çok şey var" der. Onun için önemli olan, insanın ahlak bakımından eğitilmesi ve felsefenin insanın ahlak bakımından yetkinleşmesine hizmet etmesiydi. Doğru hareket etmenin koşulu ise bilgi sahibi olmaktı. Ahlak yani erdem, onun için öğrenilebilir ve öğretilebilirdi.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi "Sokrates'in ahlak felsefesinin**" bir özelliğidir?**

A) Yöntemli ve şüpheci olmak
B) Doğru düşünmek ve sistemli olmak
C) İnsanı ve doğayı anlamak
D) Doğaya ve mantığa uygun yaşamak
E) Bilgili olmak ve sade yaşamak

1. İslam filozofları, aklı tanımlama ve değerlendirme konusunda farklı fikirlere sahiptirler. Mutezile ve Maturidilik aklı, aktif bir yeti olarak nitelendirir. Eş'ari akımı ise aklı bir yeti olarak görmez; onlara göre akıl, Tanrı'nın kimi önsel bilgileri yarattığı bir depo konumundadır ve pasiftir.

Bu durum, aşağıdaki yargılardan hangisini doğrulamaktadır?

A) Dinsel sistemler nesnel ve gereklidir.
B) Dinlerin bahsettiği Tanrı yoktan var edendir.
C) Dinsel düşünüş, sistemli ve tutarlıdır.
D) Din, genel olduğu için bütün insanlığa seslenir.
E) Dini misyonların aklı değerlendirmesi görecelidir.

2. Din doğası gereği, felsefeye bağımlı değildir. Ancak onun da açık ve anlaşılır kılınması, hemen her zaman açıklanabilir olması gerekir. Çünkü insan düşünen bir varlıktır. Dini alanda felsefeden yararlanılmadıkça din önyargıların kurbanı olabilir.

Buna göre, din felsefesi aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olursa "dinlerin anlaşılmasına" **yardımcı olur?**

A) Dogmatik olma
B) Kesin olma
C) Sorgulayıcı olma
D) Öznel olma
E) Yargılayıcı olma

3. Bilgiyi teknik görünüşüyle sınırlandırmak, her zaman şunun ya da bunun nasıl yapıldığını bilmenin yeterli olacağını varsaymaktır. Ne var ki, nasıl sorusundan önce hayata karşı niçin sorusununda ortaya konulması gerekir ki, bu soruya ancak din ve felsefe bir yanıt getirebilir.

Buna göre din ve felsefenin ortak tarafı;

I. niçin sorusunu cevaplandırmaya çalışmak,
II. hayatı anlamlandırmak,
III. dogmatik olmak

seçeneklerinden hangisi <u>değildir</u>?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

4. **Aşağıdakilerden hangisi dinlere ilişkin doğru olmayan bir bilgi aktarımını içermektedir?**

A) Gerçeğe Tanrı'nın sözüyle ulaşmayı içeren bir sistemlerdir.
B) Görünenden görünmeyene ulaşmayı içeren bir bilgi topluluğudurlar.
C) Evrenin oluşumunu üstün bir irade ile açıklamaktadırlar.
D) Eleştiri ve şüphe kavramlarını temel alırlar.
E) Tanrı'ya ulaşmayı temeline alan bir sistemlerdir.

5. Felsefe tarihine baktığımızda, din felsefesinde Tanrı'nın varlığına ilişkin farklı yaklaşımlarla karşılaşırız. Örneğin; "Teizm Tanrı'nın varlığını kabul ederken, Deizm Tanrı'nın varlığını akılla açıklar. Ateizm ise Tanrı'nın var olmasının bir nedeni yoktur ve olamaz." der.

Bu durum, din felsefesinin hangi özelliğini kanıtlamaktadır?

A) Farklı görüşleri içerme
B) Akla dayalı bir bilgi olma
C) Felsefenin bir alt dalı olma
D) Dinlere eşit uzaklıkta olma
E) Evrenin yaratılış problemi ile ilgilenme

6. "Kendi kendisine var olan, kendisiyle kavranan, kavramı başka bir şeyin kavramına bağlı olmayandır. Tanrı meydana gelmemiştir, yok olmayacaktır, kendini bölemez ve sınırlayamaz. Onda Tanrı ve evren bir ve aynı şeydir. Evren dediğimiz şey, Tanrı'nın kendisinden başka bir şey değildir. Tanrı her şeyin nedenidir ve şeylerin dışında ayrı bir varlığı yoktur."

Parçada hangi felsefi yaklaşımın "tanrı anlayışı" **temellendirilmektedir?**

A) Ateizm
B) Panteizm
C) Teizm
D) Agnostisizm
E) Apateizm

7. "Akıl, din alanında da bağımsızdır; vahiy de aklın bulup gösterdiğine boyun eğmelidir." **yargısı aşağıdakilerden hangisiyle çelişmektedir?**

A) Varlık bir bütündür.
B) Ahlaki eylemlerde yarar temel ölçüdür.
C) Din bir Tanrı tasarımıdır.
D) Kutsal yasalar hiçbir ölçüye başvurulmadan olduğu gibi onaylanmalıdır.
E) Dinsel kurallar, toplumu oluşturan insanları bir arada tutar.

1. Doğrulara ulaşan filozof ve bilim insanı, iyilikler meydana getiren gerçek yönetici, güzellikler yaratan sanatçı, Farabi'ye göre, birbirlerinden çok farklı olmayan insanlardır. Filozof ve bilim insanı, gerçeği ve doğruyu bilimsel yöntemle tanır. Yani o da etkin akılla kendi yolundan giderek Tanrı'ya ulaşır. Farabi'nin bu düşüncesine göre, bilim, din ve felsefe birbirlerini tamamlayan disiplinlerdir. Onlar yalnızca aynı gerçeğe ve doğruya, etkin akılla ulaşmanın farklı yollarıdır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine örnek olarak verilebilir?

A) Gerçeğin bilgisine sadece filozoflar sahiptir.
B) Hakikatin bilgisine farklı yollarla ulaşılabilir.
C) Akıl, doğayı anlamak için yeterlidir.
D) Felsefe, bilim ve din arasında bir ilişki kurulamaz.
E) Duyular, insan aklına kaynaklık eder.

2. Augustinus, Tanrı hakkında derinlikli bilgisi olan insanın, Dünya'nın ve özellikle de insanın gerçek doğasını ve kaderini en iyi biçimde bilebileceğini savunur. Ona göre, Tanrı bu Dünya'yı hiçten yaratmıştır. Dünya, Tanrı'nın özgür eyleminin bir sonucudur. Bu Dünya'daki her şey, var oluşunu Tanrı'ya borçludur. Madde de Tanrı tarafından yaratılmıştır, bu yüzden madde kötü olamaz. Zira Tanrı tarafından kötü hiçbir şey yaratılamaz. Hiçbir şey Tanrı'nın yaratma isteği olmadan varlığa gelemeyeceği için, var olan her şey bir varlığa sahip olduğu sürece iyi olmak durumundadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğru olamaz?

A) Evrendeki her şey Tanrı'nın eseridir.
B) Varlık, yoktan var edilmiştir.
C) Tanrı'yı bilen insanı da bilir.
D) İnsan, doğuştan kötü olan bir varlıktır.
E) İnsan, Tanrı tarafından yaratılmıştır.

3. Felsefe yapmak hakikati bedenin gözlerinin vasıtası olmaksızın, doğrudan doğruya görmektir. Akıl, ruhun gözüdür. Kendisine doğru gitmemiz gereken en yüksek hakikat ise bilgeliktir. Felsefe de insanı bilgeliğe götürür. Bilgeliğe sahip olmak ise Tanrı'ya ulaşmaktır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Bilgeliğe ulaşmak imkansızdır.
B) Akıl ve vahiy çatışır.
C) Metafizik olan kavranamaz.
D) Felsefe, bilime rehberlik etmektedir.
E) Felsefe ve din bir ve aynı şeydir.

4. Din felsefesi, dinleri bütün dinlerin temelinde bulunan ortak kavramlar çerçevesinde irdelemeye çalışır.

Aşağıdakilerden hangisi "din felsefesinin" irdelediği kavramlardan değildir?

A) Vahiy B) Tanrı C) Devlet D) İman E) Dogma

5. Bize gururlanarak, "Sahipsiz eser yoktur." diyorlar. Her dakika, Dünya'nın yaratıldığını tekrarlıyorlar. Ancak evren bir etkendir, asla bir sonuç değildir. Bir sanatla yapılmış uydurma bir şey değildir. O asla yoktan varedilmemiştir. Dünya hep var olmuştur; varlığı zorunlu ve gerekli bir varlıktır. Etkeni kendisindedir. Kendi kendisinin yaratıcısıdır. İç yüzü hareket etmek ve oluşturmak olan doğa, gözlerinizin önünde yaptığı gibi, görevini yapmak için yürürlükte bulunmayan ve kendisinden daha fazla bilinmeyen bir harekete geçiriciye, iticiye muhtaç değildir.

Bir tanrıtanımaz düşünüre ait olan bu sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya, yaratılmamıştır ve madde kendi kendine hareket eder.
B) Her şeyin bir nedeni vardır, nedensiz hiçbir şey düşünülemez.
C) Doğa, statik ve değişmez bir yapıya sahiptir.
D) Doğanın ve aklın yasaları arasında bir benzerlik ve örtüşme vardır.
E) Madde, bilinçli olmadığından kendisi üzerine düşünemez.

6. "Anlayabilmek için inanıyorum." diyen ve felsefeyi dine uyarlayan Augustinus'a göre, aklın görevi, inanç yoluyla bilinen ve doğru kabul edilenlerin açıklanması ve aydınlığa kavuşturulmasıdır.

Buna göre felsefe, din karşısında nasıl bir işleve sahip olmalıdır?

A) Tanrısal önermeleri akılla temellendirmek
B) Dinsel kuralların toplumsal yaşama aykırı olduğunu kanıtlamak
C) Tartışmaya kapalı olan dinsel dogmaları eleştirmek
D) İnsan aklını zorlayan sorular sormak
E) Yaşamın önemini ve değerini kavratmak

1. "Tanrı'nın varlığı ile ilgili çeşitli tartışmalar yapılmaktadır. Bu tartışmalarda "Tanrı görüşü insanlarda Tanrı tarafından mı yoksa başka bir sebepten mi oluşmuştur?", "Tanrı evrene nasıl müdahale eder?", "Tanrı'nın varlığı zorunlu mudur yoksa değil midir?" ve "Tanrı'nın varlığı kanıtlanabilir mi?" gibi sorular ele alınır."

Parçada ifade edilen sorulara felsefenin disiplinlerinden hangisi cevap arar?

A) Din felsefesi
B) Ahlak felsefesi
C) Bilgi felsefesi
D) Bilim felsefesi
E) Varlık felsefesi

2. "Bu görüşe göre, evrendeki her şeyin nedeni Tanrı'dır ve bunlar Tanrı'da içkindir. Ama Tanrı ile aynı değildir. Tanrı evrene aşkın olan bir varlıktır. O, evrenle bir ve aynı tutulamaz." **diyen bir insan aşağıdaki felsefi akımlardan hangisini savunmaktadır?**

A) Panteizm
B) Panenteizm
C) Deizm
D) Ateizm
E) Politeizm

3. Protagoras'a göre, Tanrı'nın varlığı ya da yokluğu konusunda kesin bir yargıya varmak mümkün değildir. Tanrı'ya açıkça var ya da yok demek mümkün olmayacağından bu konuda yargıda bulunmaktan kaçınmanın daha doğru bir tavır olduğunu düşünür.

Parçada, aşağıdaki yaklaşımlardan hangisini temellendirmektedir?

A) Teizm
B) Panteizm
C) Monoteizm
D) Agnostisizm
E) Ateizm

4. Bu kanıta göre, "Evren incelendiğinde onun her yerinde belli bir düzen olduğu görülür. Bu düzenlilik, doğa yasalarıyla kolaylıkla anlaşılabilir ve belli bir amacın doğrultusunda işlediği gözlemlenebilir. Düzen ve amaç, kendiliğinden ortaya çıkmadığına göre, onu belirleyen bir varlığın olması gerekir. Bu varlık Tanrı'dır."

Bu parçada, "Tanrı'nın varlığına ilişkin kanıtlardan" **hangisi temellendirilmektedir?**

A) Kozmolojik kanıt
B) Hudus kanıtı
C) Kötülük kanıtı
D) Teleolojik kanıt
E) Ontolojik kanıt

5. **Aşağıdakilerden hangisi teoloji ve din felsefesi arasında öne çıkan farklılıklardan biri <u>değildir</u>?**

A) Teoloji, belli bir dine ait konu ve problemleri inceler.
B) Teoloji belirli bir dine ait kavram ve problemleri eleştirmeden açıklar.
C) Din felsefesi, tüm dinlere ait konu ve problemleri inceler.
D) Din felsefesi, dine ait her türlü kavram ve problemleri sorgular.
E) Din felsefesi sadece bir dinin dogmalarını temellendirmeye çalışır.

6. "Newton'a göre saat gibi mekanik olarak işleyen bir evren vardır. Âlem bir makine olunca bunu inşa eden, yapan ve harekete geçiren bir güce ihtiyaç vardır. İşte bu güç Tanrı'dır. Kâinat bir kez saat gibi işlemeye başlayınca artık Tanrı'ya ihtiyacı kalmamıştır. Yasaları bellidir ve bu yasaları öğrendiği oranda insan tabiat üzerine egemen olacak ve onu istediği gibi kullanabilecektir."

Bu alıntı, aşağıdaki yaklaşımlardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Panenteizm
B) Monoteizm
C) Deizm
D) Ateizm
E) Düalizm

1. 15. yüzyılda Avrupa'da natüralist üslubun en olgun örnekleri verilir. Büyük usta Michelangelo'nun Musa Heykeli, bu örneklerin en ünlülerinden biridir. Anlatılanlara göre Michelangelo, yapıtı bitirince karşısına geçmiş ve Davut Peygamber'den kendisiyle konuşmasını istemiştir. Bu öykü, bize natüralist sanatçının eserlerinde gerçeğe uygunluğa ne kadar önem verdiğini gösteriyor.

Bu parçaya göre, "natüralist sanatçının sanat anlayışı" **için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Realist ve yaratıcı
B) Yaratıcı ve özgün
C) Dinamik ve özgür
D) Bireysel ve nesnel
E) Sistemli ve soyut

2. Sanatçı bulmaz, cesaret eder, cüret eder. Nazım Hikmet'in şiirleri tutunuverdi, yayılıverdi. Neden? Yaşadığı çağ öyle istediği için mi? Hayır. O, öyle yazmaya cesaret etti. O aramadı, buldu ve içindeki duygularını korkmadan söyledi.

Yukarıdaki paragrafta sanat ve sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmaktadır?

A) Nesnel bir etkinlik sergileme
B) Değer yargılarından etkilenme
C) Düşündüklerini dışa yansıtabilme
D) Varlığa bir bütün olarak yönelme
E) Estetik bir etkinlik sergileme

3. Ünlü ressam Balaban'ın yaptığı "Bahar" adlı tablosundaki unsurlar birer doğal unsur olmasına rağmen onlarla hiçbir benzerlik göstermezler. Hatta resime yansıyan bu unsurların doğal ortamlarında olduğu kadar güzel olduklarını söyleyemeyiz.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine bir kanıt olabilir?

A) Doğadaki güzel ile sanattaki güzelin aynı olmadığına
B) Sanatçının güzeli doğadan esinlenerek taklit etmesine
C) Güzelin aynı zamanda iyi olmak zorunda olduğuna
D) Sanatta güzel olana pek rastlanılmadığına
E) Evrensel estetik değer yargılarının bulunmadığına

4. Sanatçı, kullandığı malzemeyi -örneğin bir mermer parçasını- doğadan almasına rağmen, çoğunlukla doğada olmayan bir niteliği veya güzelliği ona vererek yeni bir eser yaratır. Sanatçı, doğadaki nesneleri kullanmasına karşılık, doğada olmayan bir güzelliği eserine koyar.

Bu durum, sanatla ilgili hangi özellikten kaynaklanmaktadır?

A) Nesnellik B) Birleştiricilik C) Evrensellik
D) Sezgisellik E) Yaratıcılık

5. Çocuklar oyunlarını haz almayı düşünmeden ve hiçbir yarar gözetmeden oynar ve haz alırlar. Bu sayede tanıma ve öğrenme yetilerini geliştirirler. Hoşlanmanın en çıkarsız boyutu, çocukların oynadığı oyunlarda ortaya çıkar. Oyunları hiçbir kurala dayanmadığı için asla tekrara ve sıkıcılığa düşmezler. Var olan nesneleri farklı biçimlere sokmak çocukluğa mahsustur. Eldeki metal bir kaşığı bir buldozere dönüştürmek olsa olsa bir çocuğun işidir. Onlar, var olan nesneleri farklı biçimlere sokmayı oyun sırasında yaparlar ama akıl hastaları bunu bir ömür boyu yaparlar. Bu nedenle çocuklar, oyun esnasında haz duyarlar. Sanatçıların sergilediği etkinlikte yukarıda sıralanan bu özellikler eksiksiz bir biçimde sergilenir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Sanat, yaratıcı hayal gücünü içeren bir etkinliktir.
B) Sanat, yarar gözetmeyen bir yaratma biçimidir.
C) Sanat, insani bir eylemdir.
D) Sanat, bireye hoş duygular yaşatır.
E) Sanat, dış dünyanın olduğu gibi yansıtılmasıdır.

6. Sanatçının dış dünyaya yönelişinde; dönüştürücü, değiştirici, inceltici, yetkinleştirici yani insanlaştırıcı bir özellik vardır. Sanatın önemi de burada kendini gösterir. Sanatçı; doğayı kavramak, ondaki birtakım özelliklerden yola çıkarak insanı anlatmak yolunda yoğun bir etkinlik içinde olandır. Sanatçının yöneldiği dünya, salt nesnelerin dünyası değil, insanla bütünleşmiş bir dünyadır.

Bu görüşte olan bir düşünürün aşağıdakilerden hangisini savunması <u>beklenemez</u>?

A) Sanat, duyguların bir yansımasıdır.
B) Sanat eseri, sanatçının kendini gerçekleştirmesidir.
C) Sanatçı, doğada gördüğü eksikliği eseriyle tamamlar.
D) Sanat eseri, doğanın bire bir taklididir.
E) Sanat, insana özgü bir etkinliktir.

1. Bazı filozoflara göre sanat, sanatçının doğadaki nesneleri taklit etmesiyle doğar. Kullanılan araçlara göre sanat türleri ortaya çıkar. Müzisyen ses, ressam renk aracılığı ile nesneleri taklit eder. Sanatın yöneldiği varlık ise doğadır yani doğal nesnelerdir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu yaklaşıma uygundur?

A) Sanat, insani bir etkinliktir.
B) Sanat, insanı psikolojik açıdan rahatlatan bir araçtır.
C) Sanat, gereksiz estetik bir etkinliktir.
D) Sanat, doğanın sanat eserine birebir aktarılmasıdır.
E) Sanat, insanı özgürleştiren bir etkinliktir.

2. Yansıtmacı kurama göre sanatçı, gerçekliği taklit eden kimsedir. Bu taklit ne kadar başarılıysa, sanat eseri de o kadar değerli olacaktır. Yansıtmacı kuram, doğalcı bir sanat anlayışına dayanmaktadır. Sanat, içinde bulunduğumuz dünyayı olduğu gibi yansıtmanın bir sonucudur. Sanatçılar ise özü veya ideali değil, görünüşler ya da duyular dünyasını olduğu gibi yansıtmaya çalışan insanlardır.
Bu yaklaşım, aşağıdaki filozoflardan hangisinin sanat görüşüne uygundur?

A) Platon B) Croce C) Schiller D) Kant E) Freud

3. "Sanatın gerçekliği yansıtmaktan başka bir amacı yoktur. Sanatta insan vardır, sanatta insan kendini görür ve bilincine varır. Ancak sanatçı, gerçekliği olduğu gibi değil, gerçekliğin kendisine görünen anlamlarını yansıtmalıdır." **diyen bir düşünür, aşağıdaki seçeneklerden hangisini <u>eleştirmektedir</u>?**

A) Sanat, her toplumda görülen bir düşünme şeklidir.
B) Sanatsal düşünüş, ölçü ve dengeyi temel alan bir çabayı gerektirir.
C) Sanat, gerçekliğin olduğu gibi yansıtılmasıdır.
D) Sanat, sosyal açıdan bireyin yalnızlaşmasına neden olur.
E) Sanat, bireyin kendisine ve topluma karşı yaşadığı yabancılaşmayı ortadan kaldırır.

4. Sanat; sanatçının doğadaki nesneleri taklit etmesiyle değil, doğada olmayanın sanatçının yaratıcı yeteneği temelinde yeniden yorumlanmasıdır.
Parçada dile getirilen görüş aşağıdaki filozoflardan hangisinin estetik yaklaşımına uygundur?

A) Platon B) Croce C) Aristoteles D) Schiller E) Platinos

5.
- Bir aktörü, canlandırdığı karakterin kişilik yapısıyla değil, oyunculuk performansıyla eleştiririz.
- Bir filmi, ele alınan konunun sosyal yaşamdaki gerçekliğiyle değil, konunun sanatsal forma uygun olup olmamasıyla eleştiririz.

Bu iki yargıdan çıkarılabilecek <u>ortak sonuç</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanatta neyin ele alındığından çok nasıl ele alındığı önem taşır.
B) Sanata konu olan nesnelerin dış dünyada örnekleri vardır.
C) Sanat eserini değerli kılan şey, çok sayıda insanın beğenisini kazanmasıdır.
D) Sanatın temelinde doğaya öykünmek ve onu olduğu gibi yansıtmak vardır.
E) Sanatçı, ortaya koyduğu eserlerle duygularını dışa vurur.

6. İyi ile güzel arasındaki farkı Kant şöyle açıklamıştır: Güzele karşı duyulan hoşlanma, görmeye ve seyretmeye dayanırken iyiye karşı duyulan hoşlanma, anlamaya ve kavramaya dayanır. Yani güzellik algılanır, iyilik ise kavranır. Örneğin doğruyu söylemenin iyi olduğu kavranır. Oysa bir tablonun güzel olduğu algılanır.
Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmektedir?

A) Varlığın hangi yolla anlaşılacağına
B) İnsanın toplumsal yaşamdan nasıl etkilendiğine
C) Ahlaki ve estetik yargılar arasındaki farkın ne olduğuna
D) Toplumsal ahlak kurallarının kaynağına
E) Toplumsal koşulların değerleri nasıl etkilediğine

1. Sanat eserindeki güzellik, o eseri meydana getiren elemanların veya figürlerin yalnız başına güzelliği demek değildir. Sanatta güzellik, eserin ifadesindeki güzelliktir. Sanatçı, eserine çirkini konu olarak almış olsa bile, çirkini güzel bir biçimde ifade edebilmelidir.

Yukarıdaki paragrafta, aşağıdaki seçeneklerden hangisine değinilmiştir?

A) Sanat, bütün dünya toplumlarında görülen evrensel bir etkinliktir.
B) Sanatta neyin yapıldığı değil, nasıl yapıldığı önemlidir.
C) Sanat, insanın iç dünyasının dışa yansımasıdır.
D) Sanat, farklı bakış açılarını içerir.
E) Sanat, anormal bir zihin etkinliğidir.

2. Aragon'un "Elsa'nın Gözleri" adlı şiiri bir estetik nesne olduğu halde, Dalyan'ın mavi koyları bir estetik nesne değildir. Çünkü bir objenin estetik nesne olabilmesi için insanda duygulanımlar yaratması yetmez. Onun aynı zamanda belirli bir zaman içerisinde bir emek harcanarak üretilmesi ve yapan insanın duygularının bir yansıması olması gerekir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bir "estetik nesne**" özelliği <u>taşımamaktadır</u>?**

A) Can Yücel'in "Sevgi Duvarı" adlı şiiri
B) Namık Kemal'in "Hürriyet Kasidesi" adlı şiiri
C) Peyami Sefa'nın "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" adlı romanı
D) Ürgüp Göreme'deki Peri Bacaları
E) P. Picasso'nun "Guernica" adlı tablosu

3. Doğa yalın ve soğuktur. Belli yasalar eşliğinde ağaç çiçek açar, rüzgar eser, Dünya döner, gece olur ve sonra gündüz olur. Bu sürer gider. İnsan bedeni de doğanın parçası olarak yasalardan kendisini soyutlayamaz. Doğar, büyür ve ölür. Ancak onun bir de ruhsal yönü vardır ki doğanın tek düze, yalın ve soğuk yüzünü rengarenk bir uyuma çevirir. Bu durum onun sanata yönelmesine, iç dünyasını yansıtmasına olanak sağlar. İnsan için sanat yeni bir keşif alanıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sanat ile ilgili söylendiğinde <u>yanlış</u> olur?

A) Yaratıcı bir düşüncenin ürünüdür.
B) Varlığın öznel bir biçimde ifade edilişidir.
C) İnsanın duygularına seslenir.
D) Kurmaca bir yapıya sahiptir.
E) Doğayı olduğu gibi yansıtma çabasıdır.

4. Mehmet Akif Ersoy'un "İstiklal Marşı" şiirini, içinde ifade edilen Türk Bayrağı'nın asla göklerden inmeyeceğine, Türk milletinin asla köle olamayacağına ilişkin düşüncelerinden ötürü heyecanlanarak ahlaki ve yurtsever duygularla okuyan ve ondan bu anlamda etkilenen bir kişinin estetik bir tavra sahip olduğu söylenemez.

Bu parçada, estetik tavır ile ilgili hangi özellik vurgulanmıştır?

A) Pratik bir amaç gözetmemek
B) Algısal deneyi zenginleştirmek
C) Kişisel hayatın dışında değerlendirmeler yapmak
D) Varlığın ilk nedenini bilinir kılmak
E) Nesnelere bilmek amacıyla yönelmek

5. Balaban'ın, Abidin Dino'nun ya da Keskinok'un resim yorumlarına baktığımızda, varlık yorumlarının farklı olduğunu görürüz. Aynen filozof Sartre ile Hegel arasında olduğu gibi. Gerek felsefe gerekse resim, her ikisi de yaratıcılarının öznel düşünsel bildirilerini taşırlar. Ressam bu işi yaparken hayal gücünü ve imgeleri kullanır, filozof ise kavramları aklını.

Yukarıdaki açıklamalara göre, "sanat ile felsefe arasındaki benzerliğin**" temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Varlığı parçalar halinde incelemeleri
B) Varlığı olduğu gibi açıklayabilmeleri
C) Varlık ile öznel bir iletişim kurabilmeleri
D) Varlığa nesnel olarak yönelebilmeleri
E) Varlığı anlamsız bulmaları

6. Estetik özne; bir doğal yaratıyı ya da bir sanat yapıtını estetik olarak algılayan, kavrayan, hiçbir çıkar gözetmeden bu estetik nesneye yönelen ve bu yönelişten haz duyan insandır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi "estetik öznenin**" ilgi alanına <u>girmez</u>?**

A) Picasso'nun tablosu
B) Bir çiçek tablosu
C) Bir dağ manzarası
D) Beethoven'ın 9. senfonisi
E) Likurgos'un ideal yönetimi

UYGULAMA **TESTİ 1**

04170095

1. Güzel olan, matematiksel olarak orantılı ve ölçülü olandır. Güzellik, orantıyı ve belli bir büyüklüğü gösteren bir düzendir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Güzellik, insanın iç dünyasının dışa yansımasıdır.
B) Güzellik, kişiden kişiye değişen göreli bir kavramdır.
C) Güzel, akılla kavranabilen ve kendi içinde düzenli olandır.
D) Güzel, düzenli ya da düzensiz nesnelerin bir özelliğidir.
E) Güzellik, insanda hoşlanma duygusuna bağlı olarak ortaya çıkan bir duygudur.

2. Kant, güzel kavramını betimlerken "benim güzel dediğime, başkaları da güzel demelidir, bu genel yargı evrensel bir duygunun oluşmasına neden olur" der.
Kant'ın bu yaklaşımı, aşağıdaki sorulardan hangisinin bir yanıtı olabilir?

A) Sanatçı kimdir ve onu diğer insanlardan ayıran özellikler nelerdir?
B) Güzel ile iyi olan arasında nasıl bir ilişki vardır?
C) Sanatın kökeni ve unsurları nedir?
D) Evrensel bir estetik yargı oluşturulabilir mi?
E) Sanatçının eserine yabancılaşması nedir?

3. Aristoteles'e göre, sanatın görevi her şeyden önce insanın ruhunu arındırmaktır. Toplumsal yasakların baskısı altında birikmiş ve topluma karşı, yıkıcı bir eylemle her an patlak verebilecek olan duygular, tiyatro oyunlarıyla zararsız biçimde ele alınıp boşaltılmalıdır. Böylece tiyatro, acıma ve korku yoluyla bu duyguların uygun bir şekilde temizlenmesini sağlayacaktır.
Aristoteles'e göre, "sanatın işlevi" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Topluma yön veren bir etkinlik olmak
B) Tüm insanlığın ruhuna seslenmek
C) İnsanı ruhsal açıdan arındırmak
D) İnsanın yaratıcılığını geliştirmek
E) İnsanı mükemmele ulaştırmak

4. Sanatın mucizesi, fikrin dışarı aktarılmasında değil, kavranmasındadır. Çünkü dışarı aktarmak, mekanik bir teknik ve el ustalığı işidir. Kavramak ise duygu dünyasının hissedilmesi ile ilgilidir.
Buna göre, "sanatın teknik çalışmadan farkı**" aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yarar amacı taşıması ve işlevsel olması
B) Sanatçının anlam dünyasına yönelik olması
C) Pratik bir beceri gerektirmesi
D) Doğuştan gelen bir kabiliyete dayanması
E) Somut ürünlerle ortaya konması

5. Mısır'daki büyük Aslan Sfenksi, çoğu kişiye göre bir sanat harikasıdır. Ama Manhattan'daki gökdelenlerin hiçbirisi sanat yapıtı sayılmaz. Döneminin koşullarını yeniden oluştursanız bile, Aslan Sfenksi'ni yapan kişiye ulaşamayacağınıza göre aynısını yapamazsınız. Ama büyük ve görkemli gökdelenlerin aynısı eğer paranız varsa her zaman ve kolayca yapılabilir.
Buna göre, "sanat yapıtını diğer yapıtlardan farklı kılan temel özellik" **aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bir emek sonucunda oluşturulması
B) Benzerlerini yapmanın mümkün olması
C) Geçmişin izlerini taşıması
D) Etkileyici bir tarzda olması
E) Bir eşinin daha yapılamaması

6. Bir sanat yapıtının anlamı, o yapıtın içinde hazır bir şekilde bulunmaz, eserdeki bazı ipuçlarına göre sanatsever tarafından yavaş yavaş kurulur. Örneğin bir romanda okuyucu, kendi gerçekliği içinde kafasında kurgu yaparak romanı oluşturduğu zaman yazı tam anlamıyla roman olur. Okurun kendi çabasıyla kendi zihninde romanın anlamını bütünlemesi ve keşfetmesi ona bir çeşit estetik zevk sağlar.
Buna göre, sanat yapıtının temel işlevi nedir?

A) Farklı zihinlerde düş gücüyle yeni bir dünya kurmak
B) Sanatçının bakış açısını göstermek
C) Bireylerde estetik beğeninin oluşmasına yardımcı olmak
D) Gerçeğin olduğu gibi anlatılmasında rol oynamak
E) Doğa yasalarının kavranabilir olduğunu göstermek

1. Güzel, etik bir değer olan "iyi"den ve mantıksal bir değer olan "doğrudan" kesin sınırlarla ayırt edilebilir.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu durumun temelinde yatan neden olabilir?

A) Kesin sınırlarla ayrıldığında estetiğin bağımsız bir bilgi dalı olacağı düşüncesi
B) İyi ve doğru kavramlarının estetiğin kavramlarından farklı olması
C) Estetiğin konularıyla yalnızca sanatla ilgilenen insanların ilgilenmesi
D) Etik ile estetiğin birbirlerinin doğrularını yanlışlayabilme özelliğine sahip olması
E) Güzelliğin kişiden kişiye değişmesinden dolayı ortak bir kanıya varılamayacağı düşüncesi

2. Ortak estetik yargılara ulaşılıp ulaşılamayacağı sorusunu, sujeden yola çıkarak yanıtlayan öznelci yaklaşıma göre, bir şeyin güzelliği, onu algılayan kişiye bağlı olarak değişir. Aynı soruyu yanıtlayan nesnelci yaklaşıma göre ise güzellik objede içkin olarak var olan, objeden kaynaklanan bir niteliktir.
Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Öznelci yaklaşıma göre, güzel oldukça görecelidir.
B) Güzelin tek bir açıklaması yoktur.
C) Güzel, obje ya da suje kaynaklı olabilir.
D) Nesnelci yaklaşımda objeden yola çıkılır.
E) Öznelci yaklaşımda güzel olgusu genel-geçerdir.

3. Estetik yargı, estetik obje karşısında ortaya çıkan kişisel beğeniyi ifade eder. Estetik yargılar, güzellik ve çirkinlik değerleri ile ilgilidir. Bu yargıların kaynağı bireysel beğenilerimizdir. Seyrettiğimiz bir resim için "Bu resim güzeldir." gibi bir yargı geliştirdiğimizde estetik bir yargı ortaya koymuş oluruz. Bu yargı, bilimsel yargılarından farklı bir özellik taşır.
Buna göre, "estetik yargıların diğer yargılardan farkı" **aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) Estetik yargılar, öznel oldukları için ve genel - geçer değildir.
B) Estetik beğeni, tamamen nesnel yargılara bağlıdır.
C) Bireysel beğeniler önemli değildir, asıl olan evrensel beğenilerdir.
D) Estetik yargılar, bilimin ve mantığın verilerinden sıkça yararlanır.
E) Estetik anlamda güzel olan bir obje, herkeste aynı duyguyu uyandırır.

4. Sanat eseri, sanatçının eserini özel bir zamanda meydana getirmesinden dolayı biriciktir. Sanatçı, o andaki ruh haline tekrar ulaşamayacağı için, kendisi de aynı enerjiyi ikinci kez aynı biçimde yakalayamaz. Bu sebeple ortaya koyduğu eser, biricik ve tek olur. O, artık tekrarlanamaz olan bir şeydir.
Buna göre "sanat eserinin biricik olmasının nedeni**" aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Sanatçının toplumsal bağımlılıklarından uzak olması
B) Her sanatçının farklı bir sanat anlayışına sahip olması
C) Farklı sanat dallarının farklı malzemeler kullanması
D) Sanatın bir anda ortaya çıkan içsel faktörlerden etkilenebilmesi
E) Toplumun sanatçıdan özgün eserler beklemesi

5. Kant'a göre; güzel ile çirkin, hiçbir karşılık gözetmeden, hoşlanma ve hoşlanmama şeklinde yargıda bulunma yetisinin nesnesidir.
Filozofun "güzeli" **bu şekilde tanımlamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Güzelin göreceli olduğunu göstermek
B) Güzelin kültürel boyutunu ortaya koymak
C) Güzelin ilahi aklın ışıması olduğunu göstermek
D) Güzelin evrensel boyutunu göstermek
E) Güzelin oldukça dinamik ve rölatif olduğunu göstermek

6. Platon için "güzel", tek ve kendiliğinden var olan, öncesiz ve sonrasız olan bir "idea"dır. O halde doğada gördüğümüz ve güzel dediğimiz şeyler, bu "idea"dan aldıkları pay ölçüsünde bize güzel görünürler. Onlar aslında "güzellik ideası" nın birer kopyalarıdır.
Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Platon'un ileri sürdüğü bir yargı olabilir?

A) Hakikat ve güzellik farklıdır.
B) Sanat eserinin objesi doğa değildir.
C) Güzel, gerçekte bir ideadır.
D) Estetik, kişisel yarara yöneliktir.
E) Her şey değişime tabidir.